TfS
TIDSKRIFT FÖR SCHACK
NR 3 ÅRGÅNG 95 1989

Bättre sent än aldrig...

Ända sedan 1971 har schackpubliken i Göteborg väntat på en internationell turnering. I februari 1989 togs denna smått historiska, hett efterlängtade bild.

TfS

Tidskrift för Schack är officiellt organ och medlemsblad för Sveriges Schackförbund.

Ägare: Sveriges Schackförbund.

Redaktör och ansvarig utgivare: Bo Plato, Gethornskroken 21, 281 49 Hässleholm, tel 0451/128 50, telefax 0451/147 90.

Ekonomi och administration: Lennart Friberg, Näktergalen 29, 222 48 Lund, tel 040/46 55 76.

SSF:s TfS-kommitté: Hakon Persson, Bo Plato och Lennart Friberg.

Prenumerationer: Samtliga prenumeranter är medlemmar av Tidskrift för Schacks Kamratförbund. Prenumerationsavgiften för 1989 är för medlemmar i Sveriges Schackförbund 160:–, för övriga 200:–.

Annonspriser: Helsida 2 000:–, halvsida 1 200:–, kvartssida 700:–, sista sidan av omslaget 3 000:–.
För annonsörer som sysslar med schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Postgiro: 60 46 34-6.

Bankgiro: 54 41-15 33.

All korrespondens sänds till någon av ovan angivna adresser.

Tryck: Norra Skåne Offset, Hässleholm

Innehåll

Ett tack och ett lycka till **89**
Allsvenskan: Wasa värst igen **90**
Inbjudan till schack-SM **99**
Kris för GMA **102**
Kjell Krantz kommenterar **104**
Västgöta Open **107**
Bengt Svensson tog IM-inteckning **108**
Nya böcker **115**
Korrschack **116**
Ulf vann i Cannes **117**
SM i snabbschack **118**
Ungdomssidorna **120**
Brev från Danmark **126**
Distriktsnytt **128**
Thomas Ernst kommenterar **130**
Problem **134**
Studier **135**
Läsarbrev **136**

Omslagsbilden

visar deltagarna i IM-turneringen i Göteborg. Stående fr v Björn Andersson, Magnus Carlhammar, Jacek Gdański, Witalis Sapis, Krzysztof Zolnierowicz, Ari Ziegler, Rikard Winsnes och Raoul Abrahamsson (tävlingsledare). Sittande fr v Lars-Åke Schneider, Bengt Svensson, Jens Kristiansen, Ingvar Andreasson och Gösta Svenn. Foto: Percy Ericsson.

Nästa nummer

beräknas komma ut vid månadsskiftet april–maj. Det kommer bl a att innehålla rapport från Öppna SM, partier från de stora öppna turneringarna i Lugano och New York samt en berättelse om innehavaren av Sveriges första kända samlingslokal för schackspelare, Maja-Lisas Kaffehus i 1780-talets Stockholm. Manusstopp: 7 april!

ETT TACK och ETT LYCKA TILL

Centralstyrelsen har under de senaste åren haft TfS-utgivningen på dagordningen som en stående punkt och mycken möda liksom kostnader har lagts ner på ärendet i sin helhet.

□ Vid CS-sammanträdet i januari fick jag i uppdrag att formulera några lämpliga rader angående vår syn på TfS-utgivningen under de senaste åren. Det blir inte så svårt eftersom vi alla har samma uppfattning.

□ ETT TACK till Björn Kobbel m fl som under de två senaste åren lagt ner ett synnerligen självuppoffrande och värdefullt arbete i syfte att bevara kontinuiteten i TfS-utgivningen. Tack Björn för Din entusiasm.

□ ETT LYCKA TILL önskas den nya TfS-ledningen med Bo Plato och Lennart Friberg i spetsen. Era gedigna kunskaper och erfarenheter på det redaktionella resp administrativa området borgar för att TfS-utgivningen 1989 hamnat i rätta händer.
Lycka till Bo och Lennart i Ert betydelsefulla arbete.

□ Jag är medvetet inte långrandig men alla förstår säkert betydelsen i mina ord.

□ Avslutningsvis vill jag på mina och centralstyrelsens vägnar vädja till och uppmana SSF:s distrikt, föreningar och enskilda medlemmar att prenumerera – snarast möjligt – på **TfS, vår egen förbundstidskrift** med Bo Plato som ansvarig utgivare och erkänt skicklig skribent.

□ TfS kommer att innehålla bl a allt vad som är nödvändigt att känna till för distrikt, föreningar och enskilda medlemmar.

Christer Wänéus
förbundsordförande

Allsvenskan

WASA VÄRST IGEN 18 SEGRAR I RAD!

Än en gång tog Wasa SK hand om det allsvenska serieguldet genom att vinna sjunde och sista rondens finalmatch mot SK Rockaden med 5½–2½. Det innebär bl a att Wasa fortfarande inte har förlorat en enda poäng i elitserien.

Till denna svit om 14 segrar i rad kan läggas tre segrar av tre möjliga i det sista allsvenska slutspelet våren 1987 samt ytterligare en vinstmatch i dåvarande division I norra. Wasa har inte förlorat en allsvensk seriepoäng sedan den 1 mars 1987, då Upsala ASS vann med 4½–3½.

Det ska genast sägas att årets drabbning med Rockaden var betydligt jämnare än vad siffrorna visade. Matchen stod länge och vägde och den avgjordes inte förrän under den sjätte timmen. De avgörande partierna utkämpades mellan Simon Webb och Christer Hartman, mellan Peder Berkell och Mats Sjöberg, samt mellan Caspar Carleson och Carl-Magnus Björk. I alla tre tog Wasaspelarna hand om hela poängen trots klart sämre ställning i något fall.

Även om Wasa lever högt på sin tunga trio Ferdinand Hellers, Tom Wedberg och Richard Wessman (13 poäng av 19 möjliga) är klubbens seger en utpräglad lagtriumf och en titt på laguppställningarna visar vikten av goda reserver. Wasa har använt 13 spelare i säsongens matcher och det är fler än något annat elitserielag. Mest "trofasta" har spelarna i Upsala ASS varit – sex man har deltagit i samtliga sju matcher, de två övriga i sex!

De 13 guldvinnarna: Ferdinand Hellers, Tom Wedberg, Richard Wessman, Simon Webb, Caspar Carleson, Peder Berkell, Göran Åström, Teodor Hellborg, Reedik End, Felix Nordström, Lars Hedlund, Rune Ljungberg och Manny Rayner.

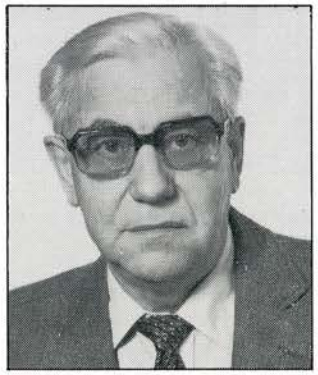
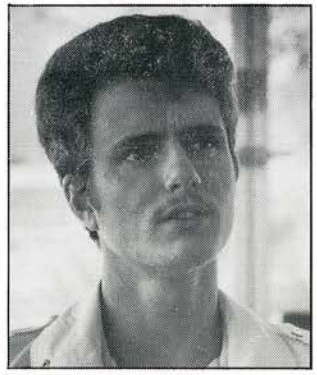
Bästa poängplockare: Berkell med 5½/7 och Wessman med 5/7.

Rockaden, som för övrigt hade tagit hem Roland Ekström från Schweiz till matchen mot Wasa, fick alltså nöja sig med silver. Man kunde glädja sig åt att Michael Wiedenkeller tillsammans med förstabordskollegan Stellan Brynell, Limhamns SK var elitseriens mest framgångsrike spelare med 6 poäng av 7 möjliga. Båda var obesegrade. 6 poäng togs också av tredjebordsspelaren Ralf Åkesson, Södra/SASS som radade upp sex segrar och en förlust.

Nedflyttningsstriden blev en thriller. De tre inblandade lagen, Schack 08, SS Manhem och Limhamns SK, tog tillsammans 5 poäng av 6 möjliga mot respektive Upsala ASS, Lunds ASK och Södra/SASS. Det betydde att Manhem och Limhamn fick ta steget ner i divison I.

För Limhamns del var det en dyster sorti. Klubben har ända sedan den moderna allsvenskan föddes för 20 år sedan tillhört den högsta serien.

Då elitserien infördes för två år sedan uttrycktes farhågor för att den i alltför hög grad skulle komma att domineras av Stockholmslag. Södra/SASS blev visserligen trea men i division I norra förlorade Solna SS i sista ronden mot SK Passanten, Huddinge, och

Elitseriens framgångsrikaste förstabordsspelare blev Stellan Brynell, Limhamns SK (t v) och Michael Wiedenkeller, SK Rockaden (t h). Båda var obesegrade och tog 6 poäng. I mitten Börje Lindström, som har spelat 165 matcher i svit för Finspångs SK och som i årets division III:5 vann samtliga sju partier.

fick nöja sig med tredje plats. Serien vanns av SS Allians, Skänninge, som fick walk over i bortamatchen (!) mot Vällingby SS. Om Solna besegrat Passanten hade partipoäng avgjort.

Även division II norra avgjordes på walk over. Västerås ASK, som när sista ronden inleddes faktiskt hade chans att vinna serien, föredrog att inte infinna sig till bortamatchen mot SK Rockaden, Umeå, som därmed placerade sig främst i tabellen.

I sammanhanget förtjänar nämnas att både Vällingby SS II och Västerås ASK II programenligt genomförde sina matcher. Båda w o-fallen utreds av Allvenska kommittéen, och åtgärder av något slag torde vara att vänta.

Division I södra blev en affär mellan SK Kamraterna, Göteborg och Malmö SS. Sista rondens finalmatch i Malmö vanns av Kamraterna med övertygande 5½–2½ och Göteborg blir således i motsats till Malmö representerat i elitserien även nästa säsong.

Nya division I-lag blir förutom SK Rockaden, Umeå, Kirsebergs SK, Malmö, Skara SS och Örebro SS.

Seriesegrare i division III: Akademiska SK, Uppsala, Västerås Östra SK, Hässelby SK, Malungs SK, Nässjö SK, SS Manhem III, Eslövs SK och Lunds SK.

Seriesegrare i division IV: SS Luleå II, Horndals SK, Sala SK, Upsala ASS III, SK Rockaden III, Stockholm, Södra/SASS III, Arboga SK, Slottsbrons SK, SS Allians II, Skänninge, Hultsfreds SK, Alingsås SS, SS Manhem IV, Kinna SK, Ölands SS, Kristianstads SK II, Lunds ASK IV samt Ystads SS.

Här är sluttabellerna för de tre högsta serierna:

ELITSERIEN

1. Wasa SK	**7**	**7**	**0**	**0**	**36**	**14**
2. SK Rockaden	**7**	**5**	**1**	**1**	**37½**	**11**
3. Södra/SASS	**7**	**4**	**1**	**2**	**29½**	**9**
4. Lunds ASK	**7**	**2**	**1**	**4**	**26½**	**5**
5. Upsala ASS	**7**	**2**	**1**	**4**	**26**	**5**
6. Schack 08	**7**	**2**	**1**	**4**	**22½**	**5**
7. SS Manhem	**7**	**2**	**0**	**5**	**23**	**4**
8. Limhamns SK	**7**	**1**	**1**	**5**	**23**	**3**

DIV I NORRA

1. SS Allians	**7**	**5**	**1**	**1**	**33**	**11**
2. K-H-Alliansen -72	**7**	**5**	**0**	**2**	**30½**	**10**
3. Solna SS	**7**	**4**	**1**	**2**	**31½**	**9**
4. Linköpings ASS	**7**	**3**	**0**	**4**	**31**	**6**
5. SS Luleå	**7**	**3**	**0**	**4**	**28½**	**6**
6. SK Passanten	**7**	**3**	**0**	**4**	**28½**	**6**
7. Upsala ASS II	**7**	**2**	**0**	**5**	**21½**	**4**
8. Vällingby SS	**7**	**2**	**0**	**5**	**19½**	**4**

DIV I SÖDRA

1. SK Kamraterna	**7**	**7**	**0**	**0**	**40**	**14**
2. Malmö SS	**7**	**5**	**1**	**1**	**32**	**11**
3. Åstorps SS	**7**	**4**	**0**	**3**	**35**	**8**
4. Eksjö SK	**7**	**4**	**0**	**3**	**26½**	**8**
5. SS Manhem II	**7**	**2**	**1**	**4**	**27**	**5**
6. Markaryds SK	**7**	**1**	**3**	**3**	**23**	**5**
7. Lunds ASK II	**7**	**1**	**1**	**5**	**21½**	**3**
8. Majornas SS	**7**	**1**	**0**	**6**	**19**	**2**

Enligt de rapporter vi fått har fem spelare genomfört årets seriesäsong utan poängförlust. 7 poäng av 7 möjliga erövrades i division III:5 av Börje Lindström, Finspångs SK, i division III:7 av Mats Tuvesson, Åhus SK (första bord), i division IV:10 av Anders Wengholm, Alingsås SS samt i division IV:13 av Johan Haag, Ölands SK. I division III:1 vann Michael Vitsas, SK Rockaden, Sundsvall 5 partier av 5 möjliga.

En särskild eloge måste ges till Börje Lindström som, hör och häpna, har spelat 165 seriematcher i svit. Hur många slår den siffran?

I den poängplockartävling som utlystes av Allsvenska kommittén har följande vinnare rapporterats:

Elitserien: Michael Widenkeller, SK Rockaden och Stellan Brynell, Limhamns SK 6.

Div II västra: Rolf Lekander, Växjö SK 5½.

Div III:1: Michael Vitsas, SK Rockaden, Sundsvall 5.

Div III:2: Magnus Wahlund och Thomas Lundqvist, båda Västerås Östra SK 6.

Div III:5: Sven Johansson, Jönköpings SS 6½.

Div III:7: Henrik Kvist, Ronneby SK 6.

Div III:8: Kent Liljegren, En Passant, Svedala 5½.

Div IV:2: Johnny Becker, Hedemora SS 6½ (första bord).

Div IV:6: Thomas Granath, Västerås Östra SK II 6½.

Div IV:10: Anders Wengholm, Alingsås SS 7 (första bord).

Div IV:11: Sture Hellberg och Olof Ljungberg, båda Götaverkens SK 5½.

Div IV:13: Johan Haag, Ölands SS 7.

Div IV:15: Sten Löfström, Höganäs SK 4½.

Div IV:16: Ralf Dahlström, Limhamns SK IV (första bord), Paul Karlsson, Limhamns SK IV samt Gert Lyngsjö, SK Bara Bönder 6.

Vinnarna erhåller i pris var sin helårsprenumeration på TfS.

Bo Aurell har botaniserat bland partiprotokollen från de senaste omgångarna och han har sammanställt ett varierat urval av partier och ställningar. Mer av den varan kommer i nästa nummer.

Vi inleder med stormästaren Hellers' fallseger i den uppskjutna elitseriematchen SS Manhem – Wasa SK i fjärde ronden:

SICILIANSKT PARTI (B 89)

Ferdinand Hellers	**Lars-Åke Schneider**
Wasa SK	SS Manhem

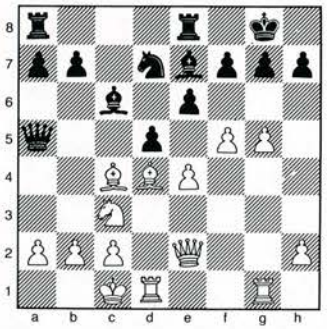
1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Lc4 e6 7. Le3 Le7 8. De2 0–0 9. 0–0–0 Sxd4 10. Lxd4 Da5 11. Thg1

Här ansågs tidigare 11. e5 vara vits starkaste fortsättning. Men ofta flyttar vit i denna och liknande ställningar sin löpare till b3. Det har ansetts att svart annars genom framstöten d5 i rätt ögonblick kan ta udden ur vits kungsangrepp.

I detta parti sparar vit ett tempo genom att låta löparen stå kvar. Svart spelar senare programenligt d5 i 15:e draget. Vi får se hur det går!

11. – Ld7 12. g4 Lc6 13. g5 Sd7 14. f4 Te8 15. f5 d5

Där kom bondeframstöten! Om svart i stället spelat 15. – exf5 hade kunnat följa 16. Dh5!. Sedan kan svart välja mellan t ex 16. – g6 17. Lxf7†! Kxf7 18. Dxh7† Ke6 19. Dxg6† med förkrossande spel för vit eller 16. – Tf8 17. g6! hxg6 18. Dxg6 och svart blir matt.

16. g6!

Vit låter den hotade löparen stå kvar! Det visar sig att svart aldrig får tillfälle att slå den.

16. – fxg6

På 16. – dxc4 hade följt t ex 17. gxh7† Kxh7 18. Txg7† Kh6 19. Th7†! Kxh7 20. Dh5† Kg8 21. Dh8† matt.

17. fxg6 h6 18. exd5 Lg5†

Eller t ex 18. – exd5 19. De6† Kh8 20. Lxg7† Kxg7 21. Df7† Kh8 22. Dh7† matt.

19. Txg5! exd5

Eller 19. – hxg5 20. dxc6.

20. Df3! Tf8 21. Lxd5† Kh8

Eller 21. – Lxd5 22. Dxd5† Dxd5 23. Txd5 och vit leder med löpare och bonde.

22. Dh3 Sf6 23. Th5 Sxh5 24. Dxh5 uppgivet.

Mot hotet 25. Dxh6† matt finns inget att göra: 24. – Tf6 25. Dxh6† gxh6 26. Lxf6† matt.

Att vinna en vinställning är inte så enkelt, och att vinna en remiställning är som bekant inte lätt det heller. Från matchen Lunds ASK–SK Rockaden har vi hämtat ett par exempel som visar hur svårt schack kan vara.

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 65)

Michael Wiedenkeller	**Ludvig Sandström**
SK Rockaden	Lunds ASK

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. g3 Lg7 4. Lg2 0–0 5. Sc3 d6 6. Sf3 c5 7. 0–0 Sc6 8. dxc5 dxc5 9. Lf4 Le6 10. Se5 Sa5

Vit får fördel efter 10. – Sxe5 11. Lxe5 Lxc4? 12. Lxb7 med kvalitetsvinst eller 11. – Db6 12. Sa4 och vit vinner material.

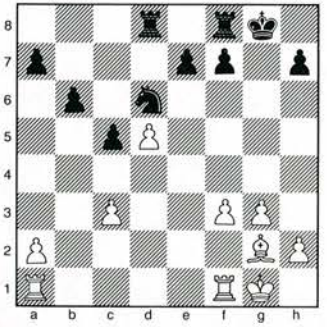
11. Lf3

Avser troligen att avhålla svart från att spela 11. – Sh5. På detta drag kan nu följa 12. Lxh5 Dxd1 13. Tfxd1 gxh5 14. Sd5 med fördel för vit eller 12. Lxh5 gxh5 13. b3 Lh3 14. Te1 f6 15. Sf3 e5 16. Le3 med svårbedömt spel.

11. – Se8 12. Dxd8 Txd8 13. Sd5 Lxd5

En annan möjlighet var 13. – Sxc4, varpå kunde ha följt 14. Sxe7† Kh8 15. Sxc4 Lxc4 16. Tfd1 Sf6 med livligt spel. Men inte 14. Sxc4? Lxd5 15. Tad1 Sf6 och svart har vunnit en bonde.

14. cxd5 g5 15. Ld2 Lxe5 16. Lxa5 b6 17. Lc3 Lxc3 18. bxc3 Sd6 19. Lg2 g4 20. f4 exf3 21. exf3

Man frågar sig varför svart skall behöva förlora denna ställning. Någonstans spelar han fel. En idé nu vore att med 21. – Sb5 samtidigt hota de båda bönderna på c3 och d5. Efter 22. c4 Sd4 hade den svarta springaren haft en förnämlig position.

Emellertid kan vit i stället spela 22. Tac1 för att förbereda 23. a4 och fördriva springaren. Bonden d5 är ju tabu på grund av gaffelhotet från c-bonden.

En bättre idé vore 21. – Sf5!. Därpå skulle 22. c4 Sd4 medföra att svart hade uppnått den eftersträvade springarplaceringen. Efter 22. Tfd1 Se3 skulle svart vinna bonde, likaså efter 22. f4 Se3. Det återstår ett sådant drag som 22. Tfe1, på vilket skulle kunna följa 22. – Txd5 23. g4 Sh4 24. Txe7 Td2 25. Lh1 Tfd8 med hotet Td1†, med pjäsvinst.

21. – b5?! 22. a4 b4 23. cxb4 cxb4 24. Tfc1 Tc8 25. Tc6 Tb8 26. Tb1 Tb7 27. Tb3 Tfb8 28. Kf2 Sf5 29. Tc4 Sd6 30. Tc5 Tc8 31. Tc6 a5 32. f4 Tbc7 33. Tb1 Txc6 34. dxc6

Vit har spelat synnerligen starkt, det är ovedersägligt. Han har skaffat sig en farlig fribonde på c6 och hotar nu att vandra med kungen raka spåret in i svarts damflygel via c5 och b6. Lyckas detta är det slut med svart.

En rimlig tanke är då att även svart gör en kungsvandring, i detta fall till c7. En enkel kapplöpning skulle ge till resultat att när vits kung kommer till c5, så kommer svarts till c7. Sedan kan vit visserligen angripa på kungsflygeln, men då får man ha i minnet att svarts starka och välförsvarade bonde på b4 hela tiden utgör ett latent hot.

34. – Sc4?

Draget hindrar vits kung från att gå till e3 och syftar även till att angripa vits bonde på a4. Ingen av dessa tankar är god. Kungen kan lätt ta en annan väg, och när springaren hamnat på a4 går svarts a-bonde också förlorad. Därefter är b-bonden utan skydd.

35. Ke2 Tc7 36. Kd3 Sb6 37. Kd4! Sxa4

Leder till ett snabbt slut. Att avvakta och låta vit spela 38. Ta1 följt av 39. Kc5 hade dock endast uppskjutit förlusten.

38. Ta1 Sc3 39. Txa5 e6 40. Ta8† Kg7 41. Tb8 uppgivet.

Efter t ex 41. – Sa2 42. Kc5 Ta7 43. Kd6 måste svart offra tornet för c-bonden.

Detta parti spelades på första bord. På sjunde bord ägde ett liknande drama rum:

SICILIANSKT PARTI (B 32)

Dan Östergaard SK Rockaden — **Tiger Hillarp Persson** Lunds ASK

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 e5 5. Sb5 a6 6. Sd6† Lxd6 7. Dxd6 Df6

Den av svart valda varianten kan vara ett lämpligt medel om man vill överraska en 1. e4-spelare. Dels är sannolikheten stor att man kan "få in" den, dels är den så ovanlig att de flesta spelare inte har den aktuell. Om vit vill nå fördel bör han nog inte byta dam i den uppkomna ställningen. Det finns flera goda fält för hennes majestät.

8. Dxf6?! Sxf6 9. Sc3 d5

Här anses 9. – Sb4 10. Ld3 Sxd3 11. cxd3 h6! ge svart fullgott spel.

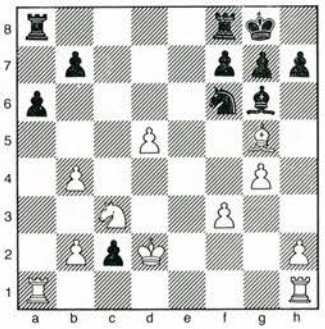
10. exd5 Sb4 11. Ld3 0–0 12. Lg5 e4!? 13. a3

Att slå bonden skulle resultera i pjäsförlust: 13. Sxe4 Sxe4 14. Lxe4 Te8 15. f3 f5. Lika illa skulle det gå efter 13. Lxf6 exd3.

13. – exd3 14. axb4 dxc2 15. f3

En annan möjlighet var 15. Lxf6 gxf6 16. g4 för att försöka förhindra Lf5. Bonden på g4 går inte att slå och vit kan hota erövra bonden på c2. Svart kan emellertid fortsätta med 16. – f5, t ex 17. g5 f4.

15. – Lf5 16. g4 Lg6 17. Kd2

17. – Sxd5!?

Inleder ett kvalitetsoffer som bygger på värdet av fribonden på c2.

18. Sxd5 Tad8 19. Lxd8 Txd8 20. f4?!

Vits dubbelbonde innebär en viss svaghet. Efter textdraget blir även f-bonden ett angreppsobjekt.

20. – Txd5† 21. Kc3 Le4 22. The1 f5 23. Tac1 g6 24. gxf5 Lxf5 25. Te8† Kf7

Kanske ville vit med sitt senaste drag locka kungen till just f7 för att som vi senare ska se kunna slå löparen på f5 med schack. Svart hade emellertid kunnat gå till g7 utan bondeförlust, ty 25. – Kg7 26. Te7† Kf6 27. Txb7? hade följts av 27. – Td3†! 28. Kc4 (28. Kxc2 Td7† med tornvinst) Td1 med vinst för svart.

26. Te5 Td1 27. Txf5† gxf5 28. Txc2 Tf1 29. Kd3 Tf3† 30. Ke2 Txf4 31. Tc7† Kg6 32. Txb7 Th4 33. Kf3 Txh2 34. Tb6† Kg5 35. Txa6 Txb2 36. Tb6 h5 37. Tb8 Tb3† 38. Kg2 Kf4 39. b5

Svart har en viss fördel som vid rätt spel dock inte torde räcka till vinst. En enklare väg till remi än textdraget var kanske 39. Th8.

39. – Tb2† 40. Kg1 h4 41. b6 Kf3 42. b7 f4 43. Kh1 h3 44. Kg1 h2† 45. Kh1 Tb6 46. Ta8?!

Är det här som vit lämnar den smala vägen till remi? Det borde gå att hålla remi med 46. Kxh2, t ex 46. – Kf2 47. Kh3 f3 48. Ta8 Txb7 49. Ta2† osv.

46. – Txb7 47. Ta3†

Nu torde 47. Kxh2 ha räckt till remi.

47. – Kf2 48. Ta2† Kg3 49. Tb2

Vit spelar på att bli patt.

49. – Tf7 50. Tb7 Tf5 51. Tb5 Kg4 52. Tb1

Svart vinner efter 52. Txf5 Kxf5 53. Kxh2 Ke4 54. Kg2 Ke3 55. Kf1 Kf3!.

52. – Td5 53. Tb4 Kg3 54. Td4 Te5 55. Te4 Tg5 56. Te5 Tg4 57. Tg5 f3 58. Ta5

Inte heller nu gick det att byta torn och ta h-bonden: 58. Txg4† Kxg4 59. Kxh2 Kh4! 60. Kh1 Kh3! och svart vinner.

58. – f2 59. Ta3† Kh4 60. Th3† Kg5 61. Tf3 Tg1† 62. Kxh2 f1D 63. Tf5† Dxf5 64. uppgivet.

I femte rondens match i Uppsala svarade vit på sjätte bord för ett fint kvalitetsoffer:

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 70/80)

Torbjörn Glimbrant Upsala ASS — **Magnus Carlhammar** SS Manhem

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 d5 4. e3 Lg7 5. Db3 e6 6. Da3 Sbd7 7. Sf3 Lf8 8. Db3 c6 9. Ld2 Lg7 10. Ld3 0–0 11. 0–0 Sb6 12. Tfd1 dxc4 13. Lxc4 Sxc4 14. Dxc4 Sd5?

Man frågar sig om inte 14. – Sd7 med avsikten att spela De7 och e5 hade varit bättre. Nu får svart bekymmer med utvecklingen av sin damlöpare.

15. e4 Se7 16. Lg5 f6 17. Lh4 g5 18. Lg3 h6 19. Td3 De8 20. Tad1 Kh8

Vits utveckling är fullbordad vilket man knappast kan säga om svarts.

21. h4 g4 22. Sh2 Dg6 23. Dc5 Te8 24. h5 Df7 25. Sxg4 e5

Tack vare detta drag återerövrar svart bonden. Vit har emellertid den bättre ställningen och goda angreppsutsikter.

26. Sh2 Dxh5 27. dxe5 fxe5 28. Td8

Med hotet att ta springaren på e7.

28. – Sg8 29. Txe8 Dxe8 30. Dd6

Observera att svarts damlöpare inte har någonstans att ta vägen. På 30. – Le6 faller ju bonden på e5.

30. – h5

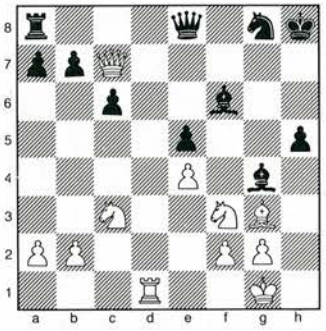
Avser bl a att ge löparen möjlighet att åtminstone tillfälligt ta plats på g4. Draget är också inledningen till ett angreppsförsök riktat mot vits löpare på g3.

31. Dc7 Lf6

Hindrar Td8 och hotar h4.

32. Sf3 Lg4

Äntligen är då löparen ute. Den ska dessutom genom att spika springaren skydda bonden på e5. Åtminstone var det tänkt så...

33. Sxe5!

Ett starkt kvalitetsoffer! Det kan inte avböjas med t ex 33. – Tc8 på grund av 34. Sf7†. På 34. – Kg7 följer 35. Sd6† Txc7 36. Sxe8† Kf7 37. Sxc7 Lxc3 38. f3 och på 34. – Kh7 35. Sg5†† Kg6 36. Dh7† Kxg5 37. f4† matt.

33. – Lxd1 34. Sf7† Kg7

På 34. – Kh7 skulle ha följt 35. Sg5†† Kg6 36. Dh7† Kxg5 37. Lf4† Kh4 (37. – Kxf4 35. Df5† matt) 38. Df5 med matt i nästa drag.

35. Sd6† uppgivet.

Efter 35. – De7 36. Sf5† går svarts dam förlorad.

Sjätte rondens match Limhamns SK – Wasa SK bjöd på en hel del intressanta saker, t ex Stellan Brynells seger mot Ferdinand Hellers:

FRANSKT PARTI (C 17)

Ferdinand Hellers Wasa SK — **Stellan Brynell** Limhamns SK

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 La5

Det bästa och vanligaste är 5. – Lxc3†.

6. dxc5

Ett gott alternativ är 6. b4. Att därpå anta bondeoffret med 6. – cxb4 7. Sb5 bxa3† 8. c3 Lc7 9. Dg4 anses vara farligt för svart.

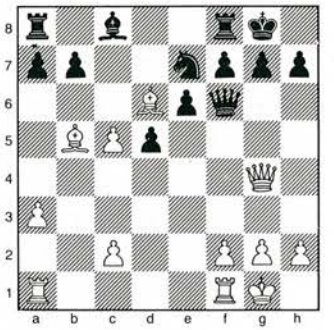
6. – Lxc3† 7. bxc3 Sd7 8. Dg4 Se7 9. Sf3

Eller 9. Dxg7 Tg8 10. Dxh7 Sxe5 11. Le2 Dc7 12. Ld2 Dxc5 13. Sf3 Sxf3† 14. Lxf3 e5 med fördel för svart (Reshevsky – Botvinnik, 1946).

9. – Dc7 10. Lb5

Här kunde vit dock ha slagit bonden: 10. Dxg7 Tg8 11. Dxh7 Sxe5 12. Dh5 Sxf3† 13. Dxf3 Ld7 14. Lf4 med någon fördel för vit (Shamkovich – Gipslis, 1961).

10. – 0–0 11. 0–0 Sxe5 12. Sxe5 Dxe5 13. Lf4 Dxc3 14. Ld6 Df6

15. Db4?!

Efter detta drag lyckas svart med mycket skickligt spel att vinna partiet. Fanns det något bättre än textdraget? Efter 15. Df3 skulle dambyte ge kvalitetsvinst och för att undvika detta måste svart svara med 15. – Dg5 (inte 15. – Dh4? 16. g3!). Vit kan emellertid envisas och fortsätta: 16. h4 Dxh4 17. g3 Dg5 18. Df4 och svart måste byta dam: 18. – Dxf4 19. gxf4 och sedan flytta springaren.

Vit vinner alltså kvalitet men svart har två bönder och bra bondeställning. Visserligen är vits pjäser bättre utvecklade men svart torde ändå ha goda vinstchanser.

Vits objektivt bästa spelplan var nog att med 15. Df3 Dg5 16. Dg3 Df6 17. Df3 inbjuda till dragupprepning. Svart kan naturligtvis byta dam och offra kvalitet men har sedan endast en bonde för kvaliteten.

15. – a5 16. Dd2 Td8 17. Lc7 Ld7! 18. Lxd8 Lxb5 19. Tfb1 Lc6

På 19. – Txd8 hade följt 20. Dxa5 och vit återtar pjäsen med goda chanser.

20. Lxa5 Sg6

Svart har förlorat kvalitet och har inga bönder som ersättning. Men hans pjäser är väl utvecklade. Märk särskilt löparens placering på c6 och dess inriktning mot vits kungsställning. Svart har vidare ett lovande bondecentrum samt även i övrigt bättre bondeställning än vit.

21. Lc7 e5 22. Te1 Ta4 23. f3 Df5 24. Tab1 f6

Här skulle 24. – Txa3 25. Ta1 osv ha framtvingat avbyte av svarts torn – som i stället bör medverka i svarts kungsangrepp – och aktiverat vits återstående torn.

25. Tb6 h6

Kungen ges en tillflyktsort på h7. Svart har inte bråttom utan förbereder omsorgsfullt sitt angrepp.

26. Dd3 Dg5 27. Kh1 Th4 28. Tb4 Sf4 29. Df1 Dg3 30. h3

På 30. Dg1 hade kunnat följa 30. – d4 med hotet 31. – Lxf3 32. gxf3 Dxf3† följt av matt. Paraden 31. Tb3 hade kunnat besvaras med 31. – Ld5. Svart återfår kvaliteten och fortsätter att pressa.

30. – d4! 31. Txe5

En desperat åtgärd. På det lugnare 31. Tb3 hade följt 31. – Sxh3 (hotar 32. – Sf2† 33. Kg1 Th1† matt) 32. gxh3 Txh3† 33. Dxh3 Dxh3† 34. Kg1 Dg3† 35. Kf1 Lxf3 och svart vinner lätt.

31. – fxe5 32. Lxe5 Txh3† 33. Kg1

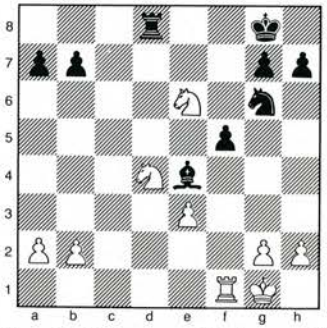
Eller 33. gxh3 Lxf3† 34. Dxf3 Dxf3† 35. Kg1 (eller 35. Kh2) Dg2† matt.

33. – Dh2† 34. uppgivet.

Fortsättningen hade kunnat bli 34. Kf2 Txf3† 35. Ke1 Txf1† 36. Kxf1 (36. Kd2 Dxg2† matt) Dxg2† 37. Ke1 De2† matt.

På andra bord uppstod denna ställning:

Tom Wedberg, Wasa SK

Reynir Helgason, Limhamns SK

Vad som sedan skedde illustrerar hur viktigt det är att vid beräkning av ett händelseförlopp ta med tänkbara s k mellandrag i kalkylen.

Vit hotar som synes dels tornet, dels bonden på f5. Med 26. – Td5 skulle svart kunna parera båda hoten. Men tornet står inte särskilt bra på d5. Det vore bättre, om det kunde lägga beslag på den öppna c-linjen.

Kan svart strunta i bonden på f5 och trots allt spela 26. – Tc8? (Observera att detta frågetecken inte har med dåligheter att skaffa!) Ja, för det finns ett mellandrag! På så sätt gillrar svart en fälla:

26. – Tc8! 27. Sxf5?

Vit hade kanske tänkt sig fortsättningen 27. – Lxf5 28. Txf5 Te8. Men så kommer mellandraget!

27. – Ld3!

Nu är goda råd dyra för vit! Går tornet åt vänster faller springaren på f5. Går tornet till f2 blir det matt efter 28. – Tc1† och om tornet går till f3 följer 28. – Tc1† 29. Kf2 Tf1† 30. Kg3 Txf3† 31. gxf3 Lxf5 och pjäsförlust.

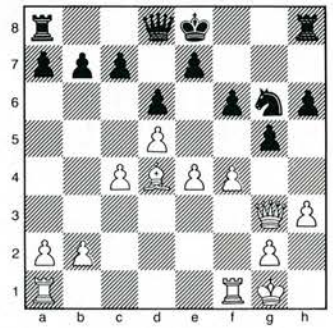
28. Sfd4 Lxf1 29. Kxf1 Tc1† 30. uppgivet.

I det långa loppet skulle styrkan hos det svarta tornet fälla avgörandet.

På femte bord briljerade Wasa igen:

Franko Lukez, Markaryds SK delade sjunde plats i en öppen internationell turnering i Capelle La Grande, Frankrike. Bland de cirka 100 deltagarna fanns fem stormästare och 21 IM. Rilton-bekantingen Nuchim Rasjkovskij, Sovjet, och Mark Hebden, England, delade segern med 7/9. Lukez, som slog bl a tjeckiske stormästaren Jiři Lechtýnský, tog 6, medan Reynir Helgason, Limhamns SK fick ihop 5½ och Anna Benér, Limhamns SK 4½.

Jan Clementsson, Limhamns SK

Peder Berkell, Wasa SK

20. e5!

Vit är beredd att offra kvalitet. Följande variant illustrerar möjligheterna: 20. Sxf4 21. Txf4 gxf4 22. Dg6† Kd7 23. Df5† Ke8 24. e6 Dc8 25. Lxf6!!

Svart har nu två möjligheter:

a) 25. – exf6 26. Dg6† Ke7 27. Df7† Kd8 28. e7† Kd7 29. e8D† matt.

b) 25. – Tf8 26. Dg6† Kd8 27. Dg7! Te8 28. Lxe7†! Txe7 29. Df8† Te8 30. e7† Kd7 31. Df5† Kxe7 32. Te1† Kd8 33. Df6† Kd7 34. Df7† Kd8 35. Txe8† matt.

Svart vill inte ge vit möjlighet till detta kvalitetsoffer och väljer en annan väg:

20. – c5 21. Le3 dxe5 22. fxe5 Sxe5 23. Lxc5 Sxc4 24. Tae1 Se5

Svart måste försvara fältet e7. Det går inte med 24. – Th7? på grund av 25. Dd3 med dubbelhot och inte med 24. – Sd6? på grund av 25. Lxd6 Dxd6 26. Dxd6 (bonden e7 är ju spikad).

25. Txe5!

Där kom kvalitetsoffret i alla fall!

25. – fxe5 26. Dxe5 Kd7

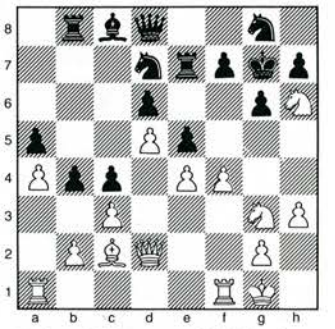
Eller 26. – Th7 26. d6! med hotet 28. dxe7 Txe7 29. Lxe7 Dxe7 30. Dh8† med tornvinst.

27. Tf7 Te8 28. De6† Kc7 29. d6† Kb8 30. d7 Tg8 31. Lxe7 Db6† 32. Dxb6 axb6 och svart gav samtidigt upp.

Vi avslutar det allsvenska partireportaget med att titta på ett offerfyrverkeri i matchen SS Manhem – Södra/SASS i sjätte ronden (bord 2):

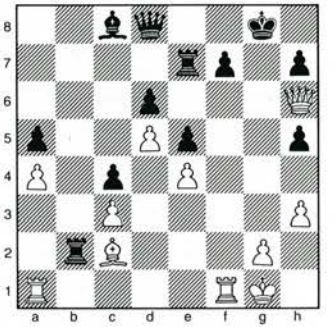
ANNONSERA I *TfS*

Axel Ornstein, Södra/SASS

Rikard Winsnes, SS Manhem

25. f5 Sxh6 26. Sh5† gxh5 27. f6† Sxf6 28. Dg5† Kh8 29. Dxf6† Kg8 30. Dg5† Kh8 31. Df6† Kg8 32. Dxh6 bxc3 33. bxc3 Tb2

Frågan är om inte vit här hade chansen att slå till. Efter 34. Tf3!? kan svart välja mellan främst varianter i stil med följande:

a) 34. – Txc2 35. Tg3† Lg4 36. Dxh5 Kh8 37. Dxg4 Df8 38. Tb1 och svart får svårt att värja sig. Svarts torn på c2 kommer inte att medverka i försvaret av kungen, medan samtliga vits tunga figurer kan sättas in i anfallet.

b) 34. – h4 35. Taf1 Txc2 36. Dg5† Kf8 (36. – Kh8 37. Txf7) 37. Txf7† Ke8 38. Tf8† och vit vinner.

34. Tac1?! Teb7 35. Dxh5 f6 36. Dh4 Tg7 37. Tf3

Varken 37. Txf6? Lxh3! eller 37. Dxf6 Dxf6 38. Txf6 Lxh3 är bra för vit.

37. – Tg6

Och partiet utmynnade så småningom i remi.

(Kommentarer: Bo Aurell)

INBJUDAN TILL SCHACK-SM

i Sundsvall den 30 juni – 16 juli 1989

1989 års kongress med SM-tävlingar arrangeras i Sundsvall med Medelpads Schackförbund som lokal arrangör. Samtidigt kallar härmed Sveriges Schackförbunds centralstyrelse enligt förbundets stadgar § 20 distriktsförbunden till ordinarie kongress i Sundsvall den 8 juli 1989.

Spellokal: Sundsvalls Konferenscenter, Folkets Hus, Hotel Sundsvall i Sundsvalls centrum.

Sekretariat: Fram till SM-starten: MSF – Åke I Glas – Kabyssvägen 16, 865 00 Alnö, tel 060/55 68 79 kl 9–18.
Under SM-tävlingarna: Tel 060/17 16 00 vx.

Information: Överledare: Åke I Glas, Kabyssvägen 16, 865 00 Alnö, tel 060/18 61 62 (a), 060/55 68 79 (b) kl 9–18.
SM-kassör: Göran Lundblad, Skiftesvägen 3 D, 852 43 Sundsvall, tel 060/12 91 00 (a), 060/15 32 31 (b) kl 9–18.
SSF:s representant och tävlingsdomare för SM-gruppen utses senare.

Anmälan: Görs av deltagaren själv till MSF på därför avsedd postgiroblankett. Sista anmälningsdag är den 23 maj 1989, SM-gruppen senast den 17 april. Anmälningsavgiften insätts på postgironummer 458 86 08-2, Medelpads Schackförbund, Schack-SM 1989. Efteranmälningar mottages mot en extra avgift på 100:–.
Efter den 6 juni återbetalas inga anmälningsavgifter vid eventuella återbud.
På anmälningstalongen skall anges:

- Namn, gatuadress, postnummer och postadress samt klubbtillhörighet och ranking den 1/5.
- Födelsedatum (gäller för kadetter, juniorer, flickor och veteraner).
- Eventuell spelvecka (för klass I, II, III och Veteran allmän finns möjlighet att spela båda veckorna).
- Ej schackdator. I klass I, II och III kan ett antal schackdatorer eventuellt komma att spela. Om du **ej** vill möta någon av dessa anger du det på talongen.
- Notera om du vill spela i en 8-manna- eller 10-mannagrupp (gäller klass I, II och III).
- Notera om du **ej** vill bli inlottad i grupp med gästspelare.

Startberättigad: Är endast den som till SM-sekretariatet i Sundsvalls Konferenscenter gjort personlig anmälan enligt följande:

Vecka 1:	SM-gruppen, JSM och Mästar-Elit	30/6 kl 14.00
	Klass I, II, III, kadett, flick, Vet allm, junior	1/7 kl 12.00
	Mästarklassen	2/7 kl 12.00
	Veteran-Elit	6/7 kl 12.00
Vecka 2:	10-manna och 8-manna klass I, II och III	8/7 kl kl 20.00
	dam, kadettfinal, veteran allm	9/7 kl 12.00

Anmälningsavg:

SM-gruppen och JSM-gruppen	ingen avgift
Mästar-Elit och Mästarklassen	300:–
Veteranklassen, klass I, II och III	250:–
Junior, kadett, dam och flick	200:–

SPELPROGRAM

Vecka 1 **Dag**	**SM-gruppen** **JSM-gruppen** **Mästar-Elit**		**Mästar-klassen**		**8-manna** **I,II,III,** **Veteran allm** **Flick**		**Junior** **Kadett**		**10-manna** **I,II,III**		**Veteran** **Elit**	
Fre 30/6	1	16-22										
Lör 1/7	H	10-12										
	2	14-20			1	15-21	1	15-21	1	15-21		
Sön 2/7	H	10-12			H	10-12	2	09-15	2	09-15		
	3	14-20	1	14-20	2	14-20	3	16-22	3	16-22		
Mån 3/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12		
	4	14-20	2	14-20	3	14-20	4	14-20	4	14-20		
Tis 4/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12		
	5	14-20	3	14-20	4	14-20	5	14-20	5	14-20		
Ons 5/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12	6	09-15		
	6	14-20	4	14-20	5	14-20	6	14-20	7	16-22		
Tor 6/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12	H	10-12		
	7	14-20	5	14-20	6	14-	7	14-	8	14-	1	14-20
Fre 7/7	H	10-12	H	10-12	7	10-	8	10-	9	10-	H	10-12
	8	14-20	6	14-20							2	14-20
Lör 8/7	Fridag/Kongress											

Turneringarna i SM-gruppen och Mästar-Elit är FIDE-registrerade.

Vecka 2					**8-manna** **I,II,III,** **Kadettfinal, Dam** **Veteran allm**				**10-manna** **I,II,III**			
Sön 9/7	H	10-12	H	10-12					1	09-15	H	10-12
	9	14-20	7	14-20	1	15-21			2	16-22	3	14-20
Mån 10/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12			H	10-12	H	10-12
	10	14-20	8	14-20	2	14-20			3	14-20	4	14-20
Tis 11/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12			H	10-12	H	10-12
	11	14-20	9	14-20	3	14-20			4	14-20	5	14-20
Ons 12/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12			5	09-15	H	10-12
	12	14-20	10	14-20	4	14-20			6	16-22	6	14-20
Tor 13/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12			H	10-12	H	10-12
	13	14-20	11	14-20	5	14-20			7	14-20	7	14-20
Fre 14/7	H	10-12	H	10-12	H	10-12			H	10-12	H	10-12
	14	14-	12	14-	6	14-			8	14-	8	14-
Lör 15/7	15	09-	13	09-	7	09-			9	09-	9	09-
Prisutdelning klockan 16.00												
Sön 16/7	SM i Blixt											

SM-gruppen: Deltagare kvalificerade enligt Sveriges Schackförbunds tävlingsbestämmelser. Segraren erhåller titeln Sverigemästare och en inteckning i Collijns vandringspris samt tilldelas en Collijn-miniatyr.
Penningpriser: 10 000, 6 000, 3 000, 2 000, 1 000, 1 000.
Övriga deltagare erhåller hederspriser.
Om två eller flera spelare delar förstaplatsen kommer särspel att äga rum. Tid och plats för särspel meddelas av tävlingsledningen.
Anmälan till SM-gruppen skall göras skriftligen senast 17/4 1989. Ansökan om de två CS-platserna skall vara Sveriges Schackförbund tillhanda senast den 17/4 1989.

Mästar-Elit: Deltagarna kvalificerade enligt Sveriges Schackförbunds tävlingsbestämmelser. Resterande platser fördelas efter rankingtal för övriga anmälda spelare.
En plats tillsätts av CS.
De fyra främsta erhåller rätt att deltaga i SM-gruppen 1990 samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i guld.
Penningpriser: 2 500, 1 500, 500, 500. Dessutom minnespriser.

Mästarklassen: Spelas i tre grupper om 13 ronder Schweizer. De två främsta i varje grupp erhåller rätt att deltaga i Mästar-Elitgruppen 1990 samt tilldelas Ståhlberg-Stoltz-plaketten i guld.
Penningpriser: 1 500, 1 000, 700, 500. Dessutom minnespriser.

Klass I: Spelas i 8- eller 10-mannagrupper båda veckorna. Gruppsegraren erhåller titeln Mästare samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i silver.
Penningpriser: 400, 300, 200. Dessutom minnespriser.

Klass II: Spelas i 8- eller 10-mannagrupper båda veckorna. Gruppsegraren erhåller titeln Förstaklasspelare samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i brons. Dessutom minnespriser.

Klass III: Spelas i 8- eller 10-mannagrupper båda veckorna. Gruppsegraren erhåller titeln Andraklasspelare samt plakett. Dessutom minnespriser.

JSM-gruppen: Deltagare som fyller högst 20 år under kalenderåret och kvalificerade enligt Sveriges Schackförbunds tävlingsbestämmelser. Resterande platser fördelas efter rankingtal för övriga anmälda spelare. Segraren erhåller titeln Svensk Juniormästare, Ståhlberg-Stoltzplaketten i guld och är berättigad att spela i Mästar-Elitgruppen 1990.
Penningpriser: 1 500, 1 000, 700, 500. Dessutom minnespriser. Om två eller flera spelare delar första platsen kommer särspel att äga rum. Tid och plats för särspel meddelas av tävlingsledningen.

Juniorklassen: Består av övriga juniorer som fyller högst 20 år under kalenderåret. Juniorklassen spelas första veckan i en grupp om 8 ronder Schweizer.
De fyra främsta som ej blir för gamla erhåller rätt att deltaga i 1990 års JSM-grupp samt tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i silver. Dessutom minnespriser.

Kadettklassen: Består av kadetter som fyller högst 16 år under kalenderåret och spelas första veckan i fyra kvalificeringsgrupper om 8 ronder Schweizer.
De två främsta från varje grupp spelar andra veckan en kadettfinal om 7 ronder enligt Bergers system.
Vid finalspel återbetalas eventuell startavgift i annan grupp.
Segraren erhåller titeln Svensk Kadettmästare, tilldelas Ståhlberg-Stoltzplaketten i guld och är berättigad att spela i JSM-gruppen 1990.
Övriga finalister erhåller Ståhlberg-Stoltzplaketten i silver.
Dessutom minnespriser i både kvalspelet och finalen.
Om två eller flera spelare delar första platsen kommer särspel att äga rum. Tid och plats för särspelet meddelas av tävlingsledningen.

Uppflyttning av juniorer och kadetter: De tre främsta i JSM-gruppen, segraren i juniorklassen samt segraren i kadettfinalen erhåller titeln Mästare.
Nummer 2–5 i juniorklassen erhåller titeln Förstaklasspelare.
Ingen spelare flyttas ned.

Veteranklassen: Veteranklassen är öppen för spelare som under 1989 fyller minst 65 år.
Deltagarna uppdelas i en 10-mannaelitgrupp som spelar 9 ronder enligt Bergers system och en allmän grupp vardera veckan (två separata tävlingar där segrarna flyttas upp till Elitklassen) med 7 ronder Schweizer.
Deltagarna till Elitgruppen är kvalificerade enligt Sveriges Schackförbunds tävlingsbestämmelser.
Segraren i Elitgruppen erhåller titeln Svensk Veteranmästare och titeln Mästare.
Segrarna i Allmängrupperna erhåller titeln Förstaklasspelare.
Minnespriser i alla veterangrupper.

Damklassen: En damklass kommer att inrättas vecka 2 vid minst 8 deltagare. Damklassen är öppen för alla kvinnliga spelare oavsett klasstillhörighet i övrigt.
Segraren erhåller titeln Sverigemästarinna. Dessutom minnespriser.

Flickklassen: En flickklass kommer att inrättas vecka 1 vid minst 8 deltagare. Flickklassen är öppen för flickor som fyller högst 20 år under kalenderåret.
Segraren erhåller titeln Svensk Juniormästarinna.
Dessutom minnespriser.

Schackdatorer: Liksom föregående år har Svensk Schackdatorförening fått tillstånd att ställa upp med ett begränsat antal schackdatorer, dock endast i grupper där ingen av deltagarna har invändningar mot detta. Vinner datorn flyttas tvåan upp.

Gästspelare: Utländska deltagare tillåts spela i klasserna I–III. Vinner utländsk spelare flyttas tvåan upp osv.
Ange om du inte vill bli inlottad i grupp med gästspelare.

Kongressmästerskap för föreningar: Bästa förening erhåller en inteckning i ett vandringspris gällande kongressmästerskapen för föreningar. Resultaten räknas så att gruppseger ger 3 poäng, en andraplats 2 poäng och en tredjeplats 1 poäng.

Dragserien: Dragserien i samtliga klasser är 40 drag på 2 timmar och därefter 20 drag per timme. Första avbrott efter 6 timmars spel.

Logi: Beställning skall ske på speciella blanketter som sänds separat till klubbarna. Du kan också vända dig till överledaren Åke I Glas (se under rubriken Information).

Rökförbud: Råder generellt i spellokalerna.

Programmet: Arrangörerna förbehåller sig rätten till ändringar i programmet.

Välkommen till Sundsvall
hälsar

Medelpads Schackförbund

Sveriges Schackförbund

KRIS FÖR GMA TOPPMÄN HOPPAR AV

Världsmästaren Garri Kasparovs agerande har vållat en allvarlig kris i stormästarföreningen, Grandmasters Association (GMA). I dagarna har ordföranden och föreningens starke man, Bessel Kok, och vice ordföranden, stormästaren Jan Timman, i protest lämnat sina befattningar.

Schismen gäller relationerna mellan Världsschackförbundet (FIDE) och GMA, som numera omsluter två tredjedelar av världens stormästare. Kasparov, som är GMA:s president, har länge bekämpat FIDE-presidenten Florencio Campomanes. Han har krävt "Campos" avgång samt att GMA skall organisera världsmästerskapet i schack i stället för FIDE. På sistone har Kasparov gått så långt att han vägrar delta i en FIDE-tävling så länge Campomanes är president.

I dagarna har krisen inom GMA drivits till sin spets sedan Kok tillsammans med Timman och exvärldsmästaren Michail Botvinnik utarbetat ett förslag i syfte att åstadkomma en varaktig överenskommelse mellan FIDE och GMA. Kasparov, som uppenbarligen inte gillar någon form av närmande mellan dessa båda organisationer, förkastade förslaget med resultat att Kok och Timman beslöt lämna sina poster i GMA.

Koks beslut är ett svårt slag för stormästarföreningen. Bessel Kok är en framstående företagare i Belgien, president i det belgiska telekommunikationsbolaget SWIFT. Han har enligt uppgift satsat en miljon på GMA, där han har varit den administrativa ryggraden. Kok är jämte Kasparov initiativtagare till organisationen och han har stor del i att GMA blivit en kraft att räkna med i schackvärlden samt en viktig intresseorganisation för världens stormästare.

Men det är känt att Koks och Kasparovs ambitioner inte alltid löpt parallellt och när nu deras banor korsas är det ett svårt slag inte bara för GMA. För Kasparov är Koks beslut att lämna föreningen också en allvarlig personlig motgång.

Även på hemmaplan blåser det nu mot världsmästaren. Det sovjetiska schackförbundet har reagerat skarpt mot planerna att skjuta FIDE åt sidan och samtliga förbund inom östblocket samt på Kuba har slutit upp bakom den sovjetiska ståndpunkten. Världsmästarens omedgörlighet har framkallat en situation med svåröverskådliga konsekvenser.

Vid ett möte i Moskva mellan Campomanes samt Kok och Timman i augusti förra året dryftades relationerna mellan FIDE och GMA. FIDE:s generalförsamling godkände i Thessaloniki i november i princip GMA:s krav på att föreningen skulle ha ett avgörande inflytande i schackfrågor som angick dess medlemmar, och i december tog Kasparov och Kok upp direkta förhandlingar med FIDE-presidenten.

Via FIDE-sekretariatet kom GMA:s aktivitet till det sovjetiska schackförbundets kännedom och upprördheten blev stor över att GMA i hemlighet fört förhandlingar om organisationen av världsmästerskapet. I slutet av januari behandlades frågan i det sovjetiska schackförbundets presidium. I skarpa ordalag fördömdes försöken att flytta världsmästerskapet från FIDE till GMA.

Presidiet ställde som absolut krav att tävlingarna om VM liksom tidigare skulle skötas av FIDE men att GMA skulle ha vetorätt i rent schackliga frågor, t ex tävlingarnas periodicitet, frågor om betänketiden etc. Detta skulle enligt presidiet garantera som det heter en rättvis och högt kvalificerad organisation av VM. Presidiet förkastade även kravet att alla rättigheter beträffande stormästarnas verksamhet skulle överföras till GMA. Det sovjetiska schackförbundet förbehöll sig rätten att fatta bindande beslut för alla schackspelare, även stormästarna.

Exvärldsmästaren Michail Botvinnik, ett av de tunga namnen i schackförbundet, var särskilt irriterad över de hemliga aktionerna, i vilka även sovjetiska stormästare medverkat, och han begärde på förbundets vägnar ett sammanträffande med Bessel Kok. Ett sådant ägde rum i mitten av februari i Bryssel, där Botvinnik tillsammans med Kok och Timman enade sig om ett principförslag till ett avtal mellan GMA och FIDE.

Enligt detta trepunktsprogram skulle GMA erkännas av FIDE som den verkliga företrädaren för världens stormästare. Vidare skulle GMA ha vetorätt i de frågor som direkt berör GMA-medlemmarna som yrkesutövare och även i frågor om spelregler. Slutligen föreslogs att alla organisatoriska och finansiella frågor i samband med nästa VM-cykel skulle avgöras av en expertgrupp. Som medlemmar i denna tänkte man sig Kasparov, Karpov, Timman, Kok och Campomanes.

Vid ett sammanträde kort därefter i Cannes förkastade emellertid Kasparov förslaget.

Reaktionen mot världsmästarens omedgörlighet lät inte vänta på sig. Timman beslöt omedelbart att lämna GMA:s styrelse. Han anser att GMA skulle förlora mycket av sin trovärdighet om föreningen vägrar ingå i förhandlingar med FIDE vid en tidpunkt som anses gynnsam för en varaktig överenskommelse mellan de bägge organisationerna.

Kok meddelade också sin avsikt att lämna ordförandeskapet i GMA bl a för att fullfölja sina åtaganden beträffande World Cup, vars finalomgång spelas i sommar i Skellefteå. Kok hävdar att de villkor för en överenskommelse som han och Timman arbetat fram är en stor seger för GMA och dess medlemmar samt en avgörande framgång för de mål han, Kasparov och andra stormästare satte upp i Dubai 1986, då GMA tog form.

Nu väntar man i högkvarteret i Bryssel på nästa drag i detta ödesparti för GMA.

Lennart Hansson

LIMHAMN OPEN

Malmö den 4–7 maj 1989

För fjortonde året i följd arrangerar Limhamns Schackklubb en öppen internationell turnering under Kristi Himmelsfärdshelgen.

Spellokal Malmö Isstadions foajéer, Malmö Stadionområde.

Speldagar Följande spelschema kommer att gälla:

Personlig anmälan	tor 4/5 kl 08.00–09.00	Rond 4	fre 5/5 kl 17.00–22.00
Rond 1	tor 4/5 kl 10.00–15.00	Rond 5	lör 6/5 kl 10.00–15.00
Rond 2	tor 4/5 kl 17.00–22.00	Rond 6	lör 6/5 kl 17.00–22.00
Rond 3	fre 5/5 kl 10.00–15.00	Rond 7	sön 7/5 kl 10.00–15.00
Prisutdelning	sön 7/5 kl 15.30		

Spelform Sju ronder modifierad schweizer med betänketiden 2 timmar på 40 drag och därefter en halv timme för slutförandet av partiet.

Priser

1.	10.000 kr	3.	3.000 kr	5–6.	500 kr
2.	6.000 kr	4.	1.500 kr	7–10.	250 kr

Ett ratingpris à 800 kr per ca 14 deltagare!

Anmälan: Anmälan sker genom att startavgiften 230 kronor insättes på postgiro 53 84 93–8 (Limhamns Schackklubb) **senast fredagen den 28 april** (utländska spelare senast måndagen den 24 april). IM fri start.
Glöm ej att ange ratingtal och klubbtillhörighet!
Vid efteranmälan tillkommer en extra avgift på 40 kr.
Personlig anmälan skall göras i spellokalen torsdagen den 4 maj senast klockan 09.00. Deltagare som anländer senare än detta klockslag kan ej räkna med att få spela med i turneringen.

Information Limhamns Schackklubb, tel 040-15 18 91
Malmö Schackförbund tel 040-15 03 88

Logiförslag Hotel Skyline (200 meter från spellokalen)
Förmånliga priser (enkelrum 230 kr och dubbelrum 300 kr) om bokning sker via Malmö Schackförbund.

Kjell Krantz kommenterar:

MÅNADENS PARTIER

Den starkt besatta turneringen i Linares, Spanien blev minnesvärd av flera orsaker. Viktor Kortchnoi vägrade spela över huvud taget när han upptäckte sin gamle fiende Viktor Baturinskij i domarbåset, Anatolij Karpov fick stryk av Nigel Short i första ronden och blev "bara" tvåa, segraren Vassilij Ivantjuk tog fyra av sina fem ettor med de svarta pjäserna och Nordens hopp Jóhann Hjartarson förlorade sina sex sista partier.

Men Hjartarsons vinst i andra ronden mot Aleksander Beljavskij var en fin prestation, väl värd att återge under rubriken Månadens parti:

SPANSKT PARTI (C 95)

Jóhann Hjartarson	**Aleksander Beljavskij**
Island	Sovjet

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0–0 Le7 6. Te1 b5 7. Lb3 d6 8. c3 0–0 9. h3 Sb8

En av många hypermoderna upptäckter från seklets begynnelse. Efter Gyula Breyers förslag 1911 tog det cirka 40 år, innan de stora mästarna började reagera. Det bör också understrykas att såväl Hjartarson som Beljavskij är stora Breyer-anhängare.

I somras i Belfort fortsatte man: 10. d4 Sbd7 11. Sbd2 Lb7 12. Lc2 Te8 13. b4 Lf8 14. a4 Sb6 15. a5 Sbd7 16. Lb2 Tb8 17. Tb1 La8 18. La1 h6!? 19. dxe5! dxe5 20. c4 c5!. Beljavskij vann som svart efter 42 drag. Dags för revansch...

10. d4 Sbd7 11. c4 c6 12. Dc2!?

Inte så vanligt efter två stormästarmöten 1973 (se Inf 16/265-266). Petrosianvarianten 12. c5 Dc7 13. cxd6 Lxd6 14. Lg5 exd4! får anses uttröskad idag.

12. – Lb7 13. Sc3 b4

Mot Timman i Belgrad 1987 spelade Beljavskij 13. – h6. I sina partikommentarer avråder han från ytterligare försök därmed.

14. Se2 exd4

På 14. – c5 anger Timman 15. dxe5 dxe5 16. Sg3 med liten fördel. Intressant tycks 15. – Sxe4!?

15. Sexd4 Te8!?

Kanske nytt. På det "gamla" 15. – g6 vill Timman i kommentarerna spela 16. Sh2!?

16. Sf5 Lf8 17. Lg5 h6 18. Lf4

Om 18. Lh4 g6 etc.

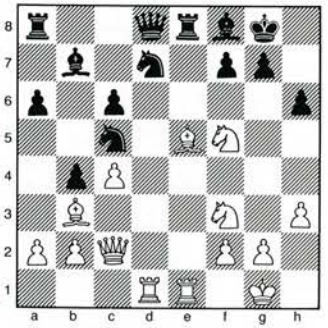
18. – Sc5 19. e5

Man förstår att Jóhann inte vill spela 19. Sd2. Textdraget tror jag inte ger något, egentligen.

19. – dxe5 20. Lxe5

Tänkbart är också 20. Sxe5!?.

20. – Sfd7 21. Tad1

Vits övertag är skenbart. Beljavskij passar på med ett nedbyte.

21. – Sxe5! 22. Sxe5

Inte 22. Txd8? Sxf3† jämte 23. – Txe1†.

22. – Dc7?

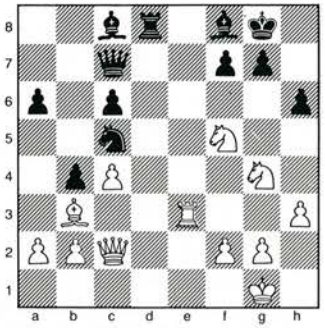
Typisk överskattning. Efter 22. – Df6 har svart inga problem: 23. Sg4 Dg6. Textdraget ger vit angreppschanser som utnyttjas väl.

23. Sg4

Hotar direkt 24. Sfxh6† gxh6 25. Sf6†.

23. – Txe1† 24. Txe1 Td8 25. Te3 Lc8

Om 25. – Se6 så 26. c5!.

26. Sfxh6†! Kh8

Offret kan inte antagas: 26. – gxh6 27. Sf6† Kg7 28. Tf3 och sedan t ex 28. – Sd3 29. Sh5† Kh7 30. Txd3 Lf5 31. Txd8! med avgörande fördel.

27. Tf3 Le6 28. Sf5

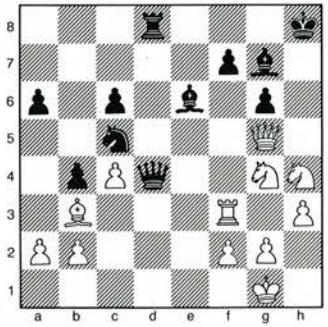
Trots bondevinsten är vits seger ännu avlägsen. Den passiva löparen försvårar uppgiften. Man får anta att båda spelarna i detta läge börjar komma i tidsnödspress. Hjartarson är känd för sitt lugn i dylika situationer. Han genomför också slutet på ett förnämligt sätt.

28. – g6 29. Sh4 Lg7 30. De2 Dd6 31. De3 Dd4

Om 31. – Lxb2 så 32. Sxg6†! fxg6 33. Dh6† etc.

32. Dg5!

Det börjar åter brännas.

32. – Se4?

Förlorar forcerat. Svart kunde ha försökt med 32. – Lxg4 33. hxg4 Kg8.

33. Sxg6†! fxg6

Om 33. – Kg8 så 34. De7!.

34. Dxg6 Sd2

Någon räddning gives inte: 34. – Lg8 35. Tf5, respektive 34. – Lxg4 35. hxg4 och nu hotar bl a 36. c5.

35. Lc2! Sxf3† 36. gxf3 Kg8 37. Dxe6† Kf8 38. Dxc6 Dxb2 39. Lh7 De2 40. Se3 De1† 41. Kg2 uppgivet.

Jag ber att få sluta med ett citat ur Friedrich Dürrenmatts bok "Mördarens advokat" (1985, på tyska "Justiz"):

"...spielte Schach mit Lesser, wobei wir beharrlich spanisch eröffneten, so dass im grossen und ganzen stets die gleiche Partie im Patt endete".

Nog är detta fördomar av hög kaliber. Inte är väl Spanskt någon större remiöppning än många andra? Och har någon sett några spanska partier som slutar med patt?

Över till ett par präktiga svartvinster i Spanskt. Vår ciceron i Linares är den unge, talangfulle Sovjetspelaren Vassilij Ivantjuk:

SPANSKT PARTI (C 61)

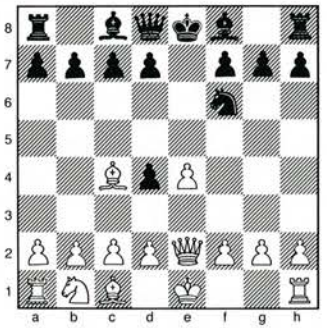
Nigel Short	**Vassilij Ivantjuk**
England	Sovjet

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Sd4 4. Sxd4 exd4 5. Lc4

Med poängen 5. – Lc5? 6. Lxf7†.

5. – Sf6 6. De2

Återigen med tanken att förhindra Lc5. Oklar är fortsättningen 6. 0–0 Sxe4!? 7. Lxf7†. Textdraget har hitintills besvarats med 6. – d6 7. c3 dxc3 8. Sxc3 och ett litet plus för vit. Se t ex partiet Ernst – Kuprejtjik från fjolårets Schacknytt-turnering.

6. – Lc5!

Såvitt jag vet en nyhet av prima märke. Om nu 7. Lxf7† Kxf7 8. Dc4† d5! 9. Dxc5 dxe4 och svart kan inte klaga. För säkerhets

Viktor Baturinskij, 74, var lagledare vid lag-EM i Skara 1980. Han har lett Karpovs delegation under flera VM-matcher och både Kortchnoi och Kasparov har ett gott öga till honom. Det var känt redan i höstas att Baturinskij skulle vara domare i Linares men Kortchnoi uppgav sig ha fått löfte om att han skulle bytas ut. När så inte skedde vände Viktor K på klacken.

skull kollade jag de sovjetiska tidskrifterna under 1988. Där finns ingen notering om 6. – Lc5!, så tills vidare kan Ivantjuk känna sig stolt.

7. e5 0–0 8. 0–0

Inte 8. exf6? Te8.

8. – d5 9. exf6 dxc4 10. Dh5?

Nigel är tagen på sängen. Rimligen borde han försökt med 10. fxg7 Te8 11. Dxc4 och har sedan i alla fall en bonde på pluskontot.

10. – b6 11. fxg7 Te8

Man kan inte gärna taxera denna ställning till annat än –+, dvs utomordentlig fördelaktig för svart. När hände det senast för Nigel i så tidigt skede?

12. d3 cxd3 13. cxd3 La6 14. Df3 De7 15. Lf4 De2! 16. Sd2 Dxf3 17. Sxf3 Lxd3 18. Tfe1 Le2 19. Lxc7 d3 20. a3

Svart hotade 20. – Lb4.

20. – a5 21. Lf4 Te4 22. Ld2 Tae8 23. Lc3 a4! 24. Sg5 Tc4

Enklare tycks 24. – Tf4 och om 25. Sf3 Te6 med hotet 26. – Txf3.

25. Tad1 Tc8

Inte 25. – Lxa3? på grund av 26. Txd3!.

26. Ta1 Td8 27. Sf3 Txc3!

En säker avveckling. Svart har en kommande vinsttrumf på damflygeln.

28. bxc3 d2 29. Txe2 d1D† 30. Txd1 Txd1† 31. Se1

Om 31. Te1 Txe1† 32. Sxe1 Lxa3 33. Sd3 b5 jämte 34. – Lb2!.

31. – Tc1 32. Te4 f5 33. Te8† Kxg7 34. Kf1 Txc3 35. Ke2 Txa3 36. Sd3 Ta2† 37. Kf3 Ta3 38. Td8 Tc3 39. Kf4 a3 40. Td7† Kf8 41. Se5 a2 42. Kxf5 a1D 43. Td8† Kg7 44. Td7† Kg8 45. uppgivet.

Detta utspelade sig i tredje ronden. I femte hände detta:

SPANSKT PARTI (C 64)

Aleksander Beljavskij Sovjet — **Vassilij Ivantjuk** Sovjet

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Lc5

Löpardraget fungerade ju fint mot Short. Alltså skyndar vi på lite i detta parti.

4. c3 Sf6 5. d4 Lb6

Beljavskijs följande drag är märkligt. Det har teoretiskt mycket dåligt rykte.

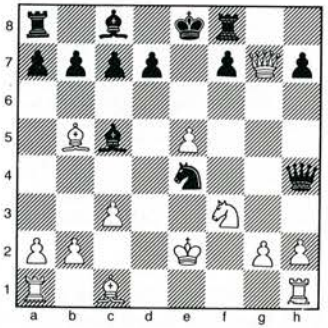
6. Sxe5?! Sxe5 7. dxe5 Sxe4 8. Dg4 Lxf2† 9. Ke2?!

Något bättre anses 9. Kd1 vara.

9. – Dh4 10. Dxg7 Tf8

ECO anger nu 11. b4 f6! respektive 11. Lh6 Lc5, i båda fallen med klar svart fördel. Beljavskij försöker en tredje utväg.

11. Sd2 Lc5 12. Sf3

Ställningen är känd från ett ryskt korrparti år 1970, Gilezjetdinov – Tolusj, som fortsatte: 12. – Dh5 13. Te1 b6 14. Kf1 Lb7 15. e6 0–0–0 16. exd7† Kb8 17. De5 Dg6 18. Sh4 Dg4 19. Df4 f5! 20. Sf3 Ld6 21. Dh6 a6 22. Ld3 Txd7 23. Te2 Tf6 24. De3 Lc5 25. Sd4 Lxd4 26. cxd4 Txd4! 27. h3 Dh4 28. Te1 Txd3! 29. uppgivet.

Ivantjuks fortsättning är inte lika klar:

12. – Df2† 13. Kd1

Vad händer på 13. Kd3? Tja, det kan man fråga sig. Enklast vore kanske 13. – f5, men även 13. – c6 14. Lc4 f5 15. exf5 d5 verkar intressant. Textdraget hotar 14. Tf1, vilket dock är lätt avhjälpt...

13. – Le7 14. Te1 Db6 15. Txe4

Om 15. Ld3 Sf2†.

15. – Dxb5 16. c4 Dc6 17. Dxh7 d5 18. exd6

Det andra avslaget är heller inte särskilt klart, t ex 18. cxd5 Dxd5† 19. Td4 Db5 20. Dd3.

18. – Dxd6† 19. Td4 Db6 20. De4?

Härefter barkar det raskt utför. Bättre var 20. Kc2 med hotet 21. Lh6.

20. – Tg8!

När damen lämnade h7 lossades automatiskt tornet. Förutom g2-hotet ligger även Tg4 på lur.

21. Le3 Dxb2 22. Tb1 Dxg2 23. Tb5

En pittoresk tornförlust innebar 23. Se5? Dxe4 24. Txe4 Lf5.

23. – Lg4 24. Tf5 Df1† 25. Kc2

Eller 25. Kd2 Lxf5 26. Dxf5 Tg2†.

25. – De2† 26. uppgivet.

Det följer 26. – Lxf5.

Slutställning: Vassilij Ivantjuk, Sovjet 7½ (av 10), Anatolij Karpov, Sovjet 7, Ljubomir Ljubojević, Jugoslavien 6, Jan Timman, Holland och Nigel Short, England 5½, Artur Jusupov, Sovjet 5, Aleksander Beljavskij, Sovjet 4½, Lajos Portisch, Ungern 4, Boris Gulko, USA och Andrej Sokolov, Sovjet 3½, Jóhann Hjartarson, Island 3.

En ståtlig triumf för unge Ivantjuk – det är inte många som kan skryta med att ha placerat sig före Anatolij Karpov i en turnering!

Brukar du spela Katalanskt? Denna öppning presenterades av Savielly Tartakower i Barcelona-turneringen 1929. Det spanska schackförbundet firar 60-årsjubiléet med att utlova ett fint pris för det bästa katalanska partiet under 1989.

Mats Eriksson ensam segrare i Västgöta Open

Västgöta Open spelades i år i Skara, säte för distriktsförbundets kansli och numera också för distriktets division I-klubb. Turneringen samlade 63 deltagare, företrädesvis från Västergötland, men också från övriga landet i form av "spridda skurar".

Tävlingen sammanföll i tiden med Göteborgs Schackförbunds jubileumsturnering, vilket gjorde att en och annan elitspelare därifrån uteblev. Högst rankade var toppmännen i Skara SS, som i likhet med övriga västgötar också gjorde upp om DM-titeln som en tävling i tävlingen.

I en sexronders turnering (fyra entimmes, två tvåtimmars) är utrymmet för misstag obefintligt. Tätstriden blir också något av "tio små negerpojkar" där inga dockor ställs tillbaka på hyllan.

Efter fyra ronder återstod två fullpoängare: Bengt Sjödin, Wasa SK och Ingemar Vulcan, Skara SS. Dessa möttes följdriktigt i den femte med en lång kampremi som resultat. I och med detta nådde Mats Eriksson, SS Manhem upp i jämnhöjd och inför slutronden var ledningen tredelad.

Vid toppbordet fick Mats Eriksson möta en tröttkörd Bengt Sjödin, som snabbt gick vilse och förlorade. Desto hårdare blev det vid bord två, där Ingemar Vulcan utkämpade ett intressant slutspel med Lars-Göran Eklund, Skara SS. Sedan detta slutat remi blev Mats Eriksson ensam segrare på 5½ poäng före Ingemar Vulcan (tillika distriktsmästare), Göran Andersson, Skara SS och Hans Friberg, Skara SS 5 samt Bengt Sjödin, Lars-Göran Eklund och Peter Bytar, Schack-78, Uppsala 4½.

Priset till bästa junior gick till Johan Hellgren, Lidköpings SS som tog 4.

Tävlingen gick i luftiga Tellus' fritidsgård i centrala Skara, som är väl lämpad för schack. Arrangörerna prövade i årets turnering för första gången det nordiska systemet, med mindre gott resultat får nog sägas. Förseningar och fellottningar blev följden för deltagarna, som dock bjöds på gratis förtäring som "komp"...

GSF:s jubileumsturnering

BENGT SVENSSON TOG IM-INTECKNING

I år fyller Göteborgs Schackförbund 75 år, en aktningsvärd ålder. Vad skulle kunna vara lämpligare än att fira tilldragelsen med en titelturnering? Inget, resonerade förbundsstyrelsen, och resultatet blev en 12-manna IM-turnering som spelades under göteborgarnas sportlov den 10–19 februari.

Detta var första gången sedan 1971 som schackpubliken i rikets andra stad fick se en internationell inbjudningsturnering på hemmaplan, och av intresset att döma var den efterlängtad. När det drog ihop sig till tidsnöd i Schackspelets Hus var spellokalen späckad med folk trots en ganska måttlig marknadsföring.

Ganska tidigt stod det klart för de flesta att segern inte skulle gå till någon av de åtta hemmaspelarna. Danske IM Jens Kristiansen tog nämligen hand om kommandot från start, radade upp den ena fullpoängaren efter den andra och stod efter sju ronder på lika många poäng. Detta innebar ett försprång på 2½ pinnar, inte så lätt att ta in.

Kristiansen gjorde ett mycket säkert intryck. Han var aldrig illa ute i sina partier utan bemästrade helt enkelt spelet bättre än motståndarna, som t ex i komplikationerna i det tredje partiet:

DAMBONDESPEL (A 08)

Jens Kristiansen Danmark — **Krzysztof Zolnierowicz** Polen

1. Sf3 d5 2. g3 c5 3. Lg2 Sc6 4. 0–0 Sf6 5. d3 g6 6. Sbd2 Lg7 7. e4 0–0 8. Te1 e5 9. c3

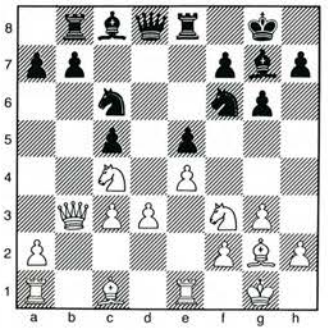
På 9. exd5 följer 9. – Sxd5 och e-bonden är försvarad.

9. – Te8 10. Db3 d4 11. Sc4 dxc3 12. bxc3 Tb8

Inte 12. – Dxd3 13. Td1 De2 14. Td2. Svart ser dock ut att ha bra grepp om ställningen, men nu följer ett intressant bondeoffer:

1. J Kristiansen, Danmark	**m 2405**	–	**0**	**1**	**1**	**1**	**½**	**½**	**½**	**1**	**1**	**1**	**1**	**8½**
2. B Svensson, SK Kamraterna	**2375**	**1**	–	**½**	**½**	**½**	**½**	**1**	**½**	**½**	**1**	**1**	**½**	**7½**
3. K Zolnierowicz, Polen	**m 2405**	**0**	**½**	–	**½**	**½**	**½**	**½**	**1**	**1**	**1**	**1**	**½**	**7**
4. R Winsnes, SS Manhem	**2355**	**0**	**½**	**½**	–	**½**	**½**	**1**	**1**	**1**	**0**	**½**	**1**	**6½**
5. W Sapis, Polen	**2395**	**0**	**½**	**½**	**½**	–	**½**	**½**	**½**	**½**	**1**	**1**	**½**	**6**
6. I Andreasson, SK Kamraterna	**2385**	**½**	**½**	**½**	**½**	**½**	–	**0**	**1**	**0**	**½**	**1**	**0**	**5**
7. J Gdański, Polen	**m 2430**	**½**	**0**	**½**	**0**	**½**	**1**	–	**½**	**1**	**0**	**½**	**½**	**5**
8. B Andersson, SS Manhem	**2325**	**½**	**½**	**0**	**0**	**½**	**0**	**½**	–	**1**	**1**	**0**	**1**	**5**
9. L-Å Schneider, SS Manhem	**m 2460**	**0**	**½**	**0**	**0**	**½**	**1**	**0**	**0**	–	**½**	**1**	**½**	**4**
10. A Ziegler, AK-77	**2315**	**0**	**0**	**0**	**1**	**0**	**½**	**1**	**0**	**½**	–	**0**	**1**	**4**
11. G Svenn, SK Kamraterna	**2345**	**0**	**0**	**0**	**½**	**0**	**0**	**½**	**1**	**0**	**1**	–	**1**	**4**
12. M Carlhammar, SS Manhem	**2285**	**0**	**½**	**½**	**0**	**½**	**1**	**½**	**0**	**½**	**0**	**0**	–	**3½**

Kat VI IM-norm: 7 p

13.d4!? exd4

Vit får spel även efter 13. – cxd4 14. cxd4 Sxd4 15. Sxd4 Dxd4 16. Le3 eller 14. – exd4 15. Lf4 Ta8 16. Sd6 t ex 16. – Te7 (16. – Le6 17. Dxb7) 17. Sxf7! Txf7 18. Sg5 De7 19. e5 med idén Ld5.

14. cxd4 Txe4 15. Txe4 Sxe4 16. Lf4! Sxd4?

Nödvändigt var 16. – Ta8, men svarts ställning är besvärlig efter 17. Te1 med tryck mot både b7 och f7.

17. Sxd4 Dxd4

Svart försöker parera vits dubbelhot mot e4 och b8 med egna mothot.

18. Td1! Dxf2† 19. Kh1

Dubbelhotet lever ännu, men svart ser ut att klara sig:

19. – De2! 20. Td8† Lf8 21. De3!

Med ett tredje hot, som visar sig efter 21. – Dxe3 22. Sxe3, nämligen Lh6 med matt på f8.

21. – Dxa2 22. Lxe4

Däremot inte 22. Lh6? Da1† och vit måste byta dam. Nu hotar emellertid återigen både Lxb8 och Lh6...

22. – uppgivet.

När Kristiansen var så överlägsen var det naturligt att intresset i än högre grad än vanligt samlades till göteborgarnas chanser till IM-inteckningar.

En spelare som under en följd av år hållit elitklass är Bengt Svensson, 29 i sommar. Trots detta har han få meriter i allvarligare sammanhang, och den främsta orsaken får sökas i hans mycket sparsamma tävlande. Men på hemmaplan tog han chansen när han fick den. Från start hade han ett hårt program som ledde till flera remier, men i den sjätte ronden började han på allvar blanda sig i striden om tätplatserna:

ENGELSKT PARTI (A 31)

Bengt Svensson SK Kamraterna — **Jacek Gdański** Polen

1. d4 Sf6 2. c4 c5 3. Sf3 cxd4 4. Sxd4 e5 5. Sb5 d5

En skarp variant som bl a Kasparov har spelat.

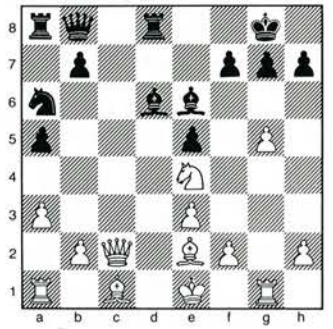
6. cxd5 Lc5 7. S5c3 0–0 8. g3

Även 8. e3 spelas.

8. – Db6 9. e3 Lg4 10. Le2 Lh3 11. Tg1 Ld7 12. a3 a5 13. Sd2 Td8 14. g4 Sa6 15. Sc4 Dc7 16. d6 Db8 17. g5 Se8 18. Se4 Le6 19. Dc2

Spelarna ansåg efter partiet att svart nu står bättre efter 19. – Tc8!. Ställningen är dock komplicerad och då trivs Svensson som fisken i vattnet. Nu går polacken fel och drar på sig ett farligt kungsangrepp.

19. – Sxd6? 20. Scxd6 Lxd6

21. Sf6†! Kf8

Tvunget eftersom 21. – gxf6 22. gxf6† Kf8 23. Dxh7 Ke8 24. Lb5† leder till matt efter 24. – Ld7 25. Tg8† Lf8 26. Txf8†! Kxf8 27. Dh8†.

22. Dxh7 g6 23. h4! Ke7 24. h5 gxh5 25. Sxh5 Sc5 26. g6 Th8

Spelarna var här i kraftig tidsnöd, i synnerhet svart.

27. Dg7 Dg8 28. Df6† Kd7 29. g7 Sb3 30. Tb1

På 30. gxh8D följer 30. – Dxg1†.

30. – Th7 31. Df3 Kc7 32. Ld2 f5 33. e4 Df7 34. Dc3† Kb6 35. Le3† Sd4 36. b4!

Efter 36. Lxd4 exd4 37. Dxd4† Lc5 och 38. – fxe4 har svart motspel.

36. – axb4 37. Lxd4† exd4 38. Dxd4† Lc5 39. Txb4† Kc6 40. Lb5† uppgivet.

Svenssons främsta tillgångar som schackspelare är ett bra minne för ställningar och partier samt en enastående räkneförmåga.

Den senare används kanske ibland också när det inte behövs, men framför allt är den en viktig egenskap för en stark spelare. Svensson har få övermän i Sverige när det gäller komplicerat taktiskt spel.

Sedan Svensson seglat upp på andra plats var det med stort intresse man inväntade drabbningen med ledande Kristiansen i åttonde ronden. Det blev ett riktigt kampparti:

JUGOSLAVISKT FÖRSVAR (B 07)

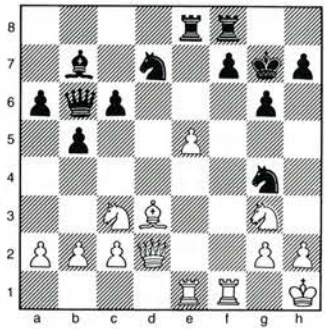
Bengt Svensson — SK Kamraterna
Jens Kristiansen — Danmark

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Le3 c6 5. Dd2 b5 6. f3 Sbd7 7. Ld3 e5 8. Sge2 Lg7 9. 0–0 0–0?! 10. dxe5 Sxe5

På 10. – dxe5 skulle följa 11. a4 b4 12. Sd1 och 13. Lc4 med en lite stel ställning för svart. Av den anledningen hade 9. – a6 varit bättre för att behålla bonden på b5. Nu får vit angreppschanser tack vare den rörliga bondeduon e–f.

11. Lh6 Lb7 12. Lxg7 Kxg7 13. Sg3 a6 14. f4 Sed7 15. Tae1 Db6† 16. Kh1 Tae8 17. e5 dxe5 18. fxe5 Sg4

Efter 18. – Sxe5 19. Txf6 eller 18. – Txe5 19. Txe5 Sxe5 20. Txf6 kan vit få giftigt spel.

19. Sf5†?!

Inte 19. Dg5 Sf2† 20. Txf2 Dxf2 21. Tf1 h6 22. Sf5† för 22. – Dxf5!, vilket vit räknade på under partiet.

Däremot hade vit haft övertaget efter 19. Sh5†! Kh8 (19. – gxh5 20. Dg5† Kh8 21. Dxh5) 20. h3 gxh5 (20. – Sgxe5 21. Dh6) 21. hxg4 c5 (annars 22. Dh6) 22. Df4!? och svarts kungsställning bereder honom problem.

19. – Kg8 20. Te4 Sdxe5

Kristiansen försvarar sig snabbt och med självförtroende, och vem hade inte gjort det med sju vinster i ryggen? Nu börjar svart ta över spelet samtidigt som vit befinner sig i tidsnöd.

21. h3 gxf5 22. Txf5 f6! 23. hxg4 c5 24. Tef4 Sg6 25. Tf2 c4 26. Lf1 Td8 27.Dh6 Dd4 28. g5 fxg5 29. Txf8† Sxf8 30. Dxg5† Sg6 31. Dg3 Te8 32. a3 Kg7 33. Dc7† Te7 34. Dg3 Te5 35. Le2 Kh6?

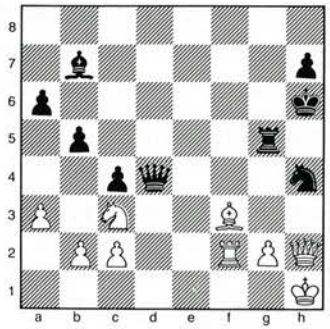
Starkare var 35. – Dd2, varefter 36. Lf3 förlorar på grund av 36. – Te1† 37. Kh2 Dh6† 38. Dh3 Df4† 39. g3 (39. Dg3 Th1†) Dd4 40. Dg2 Se5 och 41. – Sg4†.

36. Lf1 är tvunget, varefter vit står trångt.

36. Lf3 Tg5 37. Dh2†

Det är nu Svensson har den lilla "tur" som behövs för att det skall gå bra i en turnering, och som man ofta får om man spelar bra och bereder motståndaren problem. Med andra ord:

37. – Sh4?

38. Se4! Th5 39. Df4† uppgivet.

Efter 37. – Kg7 hade remi varit den troliga utgången.

Partiutgången fick två följder: Kristiansen slog av på tempot och säkrade turneringssegern med tre avslutande remier. Och viktigare: för Svensson behövdes nu bara 1½ av tre för att nå IM-inteckningens 7-poängsgräns. Det klarade han med en halv poängs råge och tog därmed sin första och Göteborgs femte IM-inteckning genom tiderna. Vi får hoppas att detta blir en uppmuntran till friskare satsning på tävlingsspel.

Hyggliga chanser till en inteckning hade länge också Rikard Winsnes. Han tog sin första i Rilton i fjol och i år var han bara en halva ifrån i samma tävling. Efter en fin start med 3 poäng av 4 såg det lovande ut:

FRANSKT PARTI (C 18)

Jacek Gdański — Polen
Rikard Winsnes — SS Manhem

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3† 6. bxc3 Se7 7. Dg4 Dc7

Leder till öppnare och trevligare spel än 7. – 0–0 då vit troligen kan undvika svarts ruffelvarianter med 8. Ld3 och säkra en liten fördel. Som J Watson uttrycker det i sin utmärkta bok *Play the French:* "Why play French and avoid the most interesting variation?".

8. Dxg7 Tg8 9. Dxh7 cxd4 10. Se2

Efter 10. Kd1 är det bara svart som kan hoppas på fördel.

10. – Sbc6 11. f4 Ld7 12. Dd3 dxc3

Något av en grundställning i Winawer har uppkommit. Här finns tre huvudvarianter: 13. Sxc3, 13. Tb1 och 13. Dxc3, som alla har sina små nyansskillnader. Efter 13. Tb1 gör svart bäst i att spela 13. – Tc8, 13. – 0–0–0 eller till och med 13. – d4, men **inte** 13. – Sf5 på grund av 14. h3 med idén g2–g4.

13. Dxc3 undviker 13. – d4, men nu kan svart spela 13. – Sf5 och vänta ytterligare ett drag med att bestämma sig för om han vill spela Tc8 eller 0–0–0. Till sist finns:

13. Sxc3

Detta har tidigare kategoriskt besvarats med 13. – a6. Tidigare alltså...

13. – Sf5!?

I Riltons sista rond behövde jag som svart vinna mot GM Lothar Vogt, Östtyskland för att ta en IM-inteckning. Vi fick upp den här ställningen och partiet fortsatte: 14. Tb1 Scd4 15. Ld2 a6! 16. Tb4 Sc6 17. Tb1 Scd4 (17. – Sa5 18. g4!) 18. Tb4 Sc6 19. Tb1 Scd4 20. Tb4 remi.

Intressant är också 14. Sb5 Dd8 15. Sd6† Sxd6 16. exd6 Db6. Gdański spelade i stället, efter endast tre minuters betänketid:

14. g4!? (?!) Txg4

En sådan utmaning måste ju antas, och för resten är det för sent att backa.

15. Lh3 Sxe5 (!)

Enda draget, annars följer givetvis 16. Lxf5 jämte Sxd5 och Sf6†.

16. fxe5 Dxe5†

Fram hit har det faktiskt varit teori. Watson anger här 17. Kf2 Tc4 med oklart spel. På 17. Kf1 kan svart fortsätta med 17. – Sg3† 18. hxg3 Txg3. I och med vits sjuttonde drag skriver min motståndare och jag ny teori.

17. Se2

Det har plötsligt blivit svårt att utdela utrops- och frågetecken. Såsom partiet utvecklar sig borde kanske draget tilldelas ett av den senare sorten.

17. – Th4!

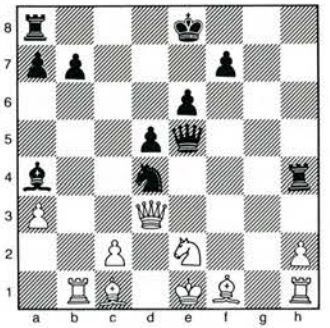
Spelat efter 45 minuters betänkande. Huvudalternativen var 17. – Td4 och 17. – Tc4.

Efter 17. – Td4 18. Df3 Tc4 var jag rädd för 19. Lxf5 Dxa1 20. Ld3. Ställningen efter 17. – Tc4 18. Tb1 (18. Lxf5 Dxa1 är inte lika bra nu, eftersom löparen inte har fältet d3) Sd4 19. Lb2 Dxe2† 20. Dxe2 Sxe2 21. Kxe2 Txc2† kunde jag inte bedöma under partiet, men svart bör inte stå sämre.

18. Tb1 Sd4 19. Lf1

På 19. Lb2 följer 19. – Dxe2†!.

19. – La4!

20. Tg1 (?!)

Desperation, men alternativen var inte fagra. På 20. Lb2 följer 20. – Lxc2 21. Lxd4 Lxd3 22. Lxe5 Lxb1 och efter 20. Tb2 drar svart åt tumskruvarna med 20. – Tc8, t ex 21. c3 Sxe2 22. Lxe2 Dxc3† 23. Dxc3 Txc3 och svart bör stå bättre.

Ett gäng göteborgare med Hans Svedberg i spetsen trodde sig ha funnit "vederläggningen" av min variant med 20. c3. Skillnaden om svart spelar 20. – Lc2 blir att vit får kvar en viktig bonde på e5 och står bättre. Svart spelar i stället 20. – Sc2† 21. Kf2 (21. Kd2 Dg5† 22. Kd1 Sb4† 23. Ke1 Sxd3† matt) Txh2† 22. Lg2 (22. Kg1! Txh1† 23. Kxh1 0–0–0) Txh1 23. Lxh1 Dh2† 24. Lg2 Dxg2†! 25. Kxg2 Se1† och svart vinner.

20. – Sxc2†

På 20. – Lxc2 följer 21. Txb7!.

21. Kd2?

Sista chansen var 21. Kf2 Txh2†, men svart har då fyra bönder för pjäsen och fortsatt angrepp.

21. – Td4! 22. Tg8†

På 22. Sxd4 följer givetvis 22. – De1† matt.

22. – Ke7 23. Txb7† Kd6 24. Dxd4 Sxd4 25. Txa8

Vit leder för tillfället materiellt, men hans kung har hamnat i dåligt sällskap.

25. – Sf3† 26. Kd3 De4† 27. uppgivet.

Det följer 27. Kc3 d4† 28. Kb4 (28. Sxd4 Dxd4† matt) Dxb7† 29. Kxa4 Dxa8.

(Kommentarer: Rikard Winsnes)

Winsnes är en stark taktiker och initiativspelare samt besitter ett brett öppningskunnande. Med fyra ronder kvar behövde han 2½ poäng till, vilket inte såg helt omöjligt ut. Kanske har han dock ännu inte utvecklats till samma nivå i "enkla" ställningar och efter poängförluster i ett par partier av mera teknisk karaktär var det förstört för den här gången.

Gissningsvis dröjer det ändå inte länge förrän den där extra halvpoängen kommer i någon turnering. Winsnes kan till dess trösta sig med att vinsten mot Gdański belönades med det uppsatta skönhetspriset.

Bland de övriga göteborgarna var det bara Björn Andersson som hade vittring på 7-poängsgränsen. Han startade bra med 3 poäng på fem ronder, bl a efter att ha vunnit ett publikvänligt klubbderby:

SICILIANSKT PARTI (B 22)

Björn Andersson	**Lars-Åke Schneider**
SS Manhem	SS Manhem

1. e4 c5 2. c3

Anderssons specialvariant, som han har studerat och spelat sedan 15 år tillbaka.

2. – d5 3. exd5 Dxd5 4. d4 Sc6 5. Sf3 Lg4

Efter 5. – e6 brukar spelet länkas in i Damgambit med isolerad vit d-bonde. Med springaren på c6 uppmuntras framstöten d4–d5.

6. Le2 e6?

Nödvändigt var 6. – cxd4.

7. h3 Lh5 8. c4 Dd7 9. g4 Lg6 10. d5 exd5

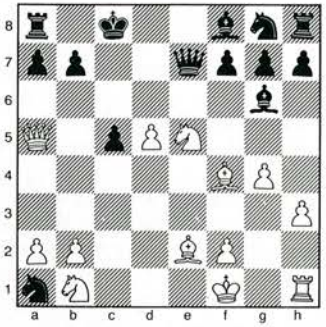
I partiet Andersson–Winge, SM 1987, spelades här 10. – Sb4. Den intresserade läsaren hänvisas till TfS 6/87.

11. cxd5 Sb4 12. Se5 De7 13. Da4† Kd8 14. Lf4 Sc2†?

I bulletinen anger Andersson 14. – Ld3 och föreslår varianten 15. 0–0 Lxe2 16. Te1 f6 17. Sc4 Lxc4 18. Txe7 Sxe7 19. a3 med fördel för vit.

15. Kf1 Sxa1 16. Da5† Kc8

Eller 16. – b6 17. Da6 Tc8 18. Sc6† Txc6 19. dxc6 och c-bonden avgör.

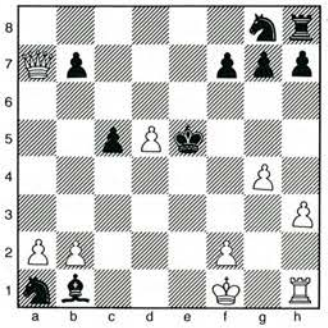
17. Sc6! Dd7

Springaren var tabu för 18. La6† Kd7 19. Dc7† Ke8 20. Dxc6† Dd7 (20. – Kd8 21. Dxa8† Kd7 22. Dc8† matt) 21. Dxa8† Ke7 (21. – Dd8 22. Lb5† Ke7 23. d6†) 22. d6† Kf6 23. g5† och 24. Lc8.

18. Lb5!

Med dam- och partivinst.

18. – Ld6 19. Sxa7† Txa7 20. Lxd7† Kxd7 21. Db5† Ke7 22. Lxd6† Kxd6 23. Db6† Ke5 24. Dxa7 Lxb1

25. f4† Kxf4 26. Db8† Kf3 27. Th2 Ld3† 28. Kg1 Sc2 29. De5 Le4 30. Tf2† Ke3 31. Dxg7 Sd4 32. Dxh8 Se7 33. Df6 Sxd5 34. Dg5† uppgivet.

Liksom i SM-gruppen i somras föll emellertid Andersson tillbaka mot slutet. Kanske är det så att han har en kraftödande spelstil; ambitiösa förberedelser och ofta gastkramande tidsnöder kostar energi. Trots detta får tävlingen ses som ett litet fall framåt.

Därutöver:

Ingvar Andreasson hade före turneringen ett IM-resultat och kunde tillmätas goda utsikter att upprepa den bedriften. Här spelade han dock utan självförtroende och nådde inte upp till sin vanliga kapacitet. Det gällde i än högre grad Lars-Åke Schneider, som var högst rankad men slutade nia efter att bara glimtvis ha visat sitt kunnande. Ari Ziegler, Gösta Svenn och Magnus Carlhammar avslutade fältet och fick inte heller riktigt till det.

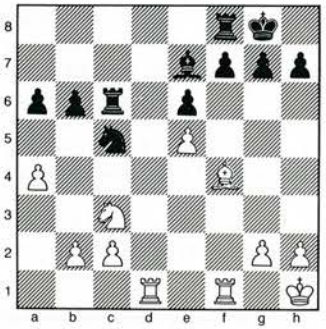
Vilket intryck efterlämnade de tre polackerna? Mest namnkunnig var unge Jacek Gdański, som flera gånger företrätt sitt land i de internationella juniormästerskapen. Hans skarpa spel gick dock inte i lås den här gången och han gjorde ett ganska blekt intryck. Witalis Sapis, den ende titellöse utlänningen, var Gdańskis raka motsats i spelstilen – extremt försiktig samlade han på sig åtta remier och hans resultat, en halv över 50 procent, svarade ungefär mot hans Elo.

Bäst gick det för Krzysztof Zolnierowicz (vars namn i ett första utskick föga märkligt blev felstavat på flera sätt...). Han gjorde intryck av att vara en stark tekniker men spelade inte utan spets. Bevis följer här:

SICILIANSKT PARTI (B 83)

Krzysztof Zolnierowicz	**Ari Ziegler**
Polen	AK-77

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Le2 Le7 7. 0–0 0–0 8. f4 a6 9. a4 Dc7 10. Kh1 b6 11. Lf3 Lb7 12. e5 dxe5 13. fxe5 Sfd7 14. Lxb7 Dxb7 15. Lf4 Sc6 16. Df3 Tac8 17. Tad1 Sc5 18. Sxc6 Dxc6 19. Dxc6 Txc6

Sicilianska slutspel brukar ofta vara bra för svart tack vare trycket på c-linjen. Här har dock vit motspel i kraft av den öppna d-linjen, vilket han inte är sen att utnyttja.

20. b4! Sb7

Efter detta blir springaren deplacerad för återstoden av partiet. 20. – Sb3 ser starkt ut men besvaras med 21. Tf3!. Om nu 21. – Lxb4 så 22. Sa2, och om 21. – Tfc8 så 22. Se4. Bäst är nog 21. – g5, men vit har klar fördel efter både 22. Lxg5 Lxg5 23. cxb3 och 22. cxb3 gxf4 23. Se4.

21. Td7 Txc3

På 21. – Lxb4 följer 22. Sa2 Sc5 23. Sxb4 Sxd7 24. Sxc6.

22. Txe7 Sd8

Eller 22. – Tb8 23. Tfd1.

23. b5!

Och hästen skuttar ingenstans. På 23. – axb5 24. axb5 Txc2 följer nu 25. Tfd1 med hotet 26. Ted7 och 27. Lg5. Kanske hade ändå detta varit att föredra.

23. – Tc4 24. Td7 Txa4 25. Lg5 f6 26. exf6 gxf6 27. Lh6

Inte 27. Lxf6 Txf6.

27. – Te8 28. Tg7† Kh8 29. Td1 Th4

På 29. – axb5 kommer 30. g3 med det mördande hotet 31. Tdd7.

30. Te7! Tg8 31. Lc1! axb5 32. g3 Th5 33. Lb2 e5 34. Td6!

Stänger ånyo in springaren. Hotet 35. Ted7 gör att det bara finns ett drag.

34. – Tf8 35. Ted7 Sf7 36. Txf6 Kg8 37. Kg2 Tc8 38. h4 Txc2† 39. Kh3 Txb2 40. Tfxf7 Tc2

Här fanns också 40. – Td2.

41. Tg7† Kh8 42. Tge7 Tc8 43. g4

Skördetiden är inne. Försvararen av h7 blir bortkörd.

43. – Th6 44. h5 Kg8 45. Kh4 Kf8 46. Kg5 Td6 47. Tf7† Ke8 48. Tde7† Kd8 49. Txh7 Tc5 50. Ta7 uppgivet.

Slutomdömet om turneringen blir positivt. Efter en del turer kring startfältets sammansättning – som löstes genom att ursprungligen planerade tio deltagare blev tolv – flöt turneringen bra.

Särskilt bör nämnas tävlingsledaren Raoul Abrahamsson. Han lade ner ett stort arbete på att finslipa arrangemangen, som blev bättre än man trodde var möjligt i Schackspelets Hus' något slitna lokaler. Ett plus också för betänketiden, som var 34 drag på två timmar, "riktigt schack", alltså!

Det är i skrivande stund inte klart om täv-

lingen får någon uppföljare nästa år, men saken diskuteras. Årets turnering kunde genomföras tack vare ett större tillskott från förbundskassan. En sak är dock klar: om det finns pengar så finns det både spelare och åskådare!

Vi avrundar vår berättelse med en demonstration av löparparets styrka, signerad Jens Kristiansen, suverän vinnare:

JUGOSLAVISKT FÖRSVAR (B 06)

Lars-Åke Schneider SS Manhem — **Jens Kristiansen** Danmark

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. f4 d6 4. Sf3 c5 5. dxc5 Da5† 6. c3 Dxc5 7. Ld3 Sf6 8. De2 0–0 9. Sbd2 Sbd7

Encyklopedin anger 9. – e5 10. fxe5 dxe5 med liten fördel för svart. Vit får dock inte ut något av öppningen i partiet heller.

10. Sb3 Dc7 11. 0–0 e5 12. Kh1 b6 13. Ld2?!

Bättre var 12. fxe5 dxe5 13. Df2 Lb7 14. Dh4 för att kunna utveckla löparen i ett steg till kungsflygeln.

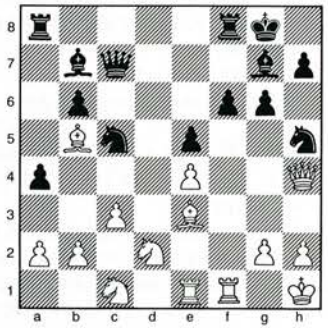
13. – Lb7 14. Tae1 Tae8 15. fxe5 dxe5 16. Df2 a5! 17. Dh4 a4 18. Sc1 Sc5 19. Lg5

Här ger 19. Lh6 ingenting efter 19. – Lxh6 20. Dxh6 Sxd3 21. Sxd3 Sxe4 22. Txe4 Lxe4 23. Sg5 f5!.

19. – Sh5 20. Lb5

Vit har svårt att hitta fält för sina lätta pjäser.

20. – f6 21. Le3 Ta8 22. Sd2

Göteborgs Schackförbund arbetar på en turneringsbok från tävlingen. Namnen Ingemar Johansson och Lars-Erik Johansson borgar för intressant läsning.

Intresserad? Sätt in 30:– på GSF:s postgirokonto 28 84 43-5 så kommer den på posten.

22. – Sf4!

Ett bondeoffer för att få löparparet. Offret måste i praktiken antas eftersom g2–g3 inte kan spelas med Lb7 redan i läge.

23. Lxf4 exf4 24. Dxf4 Dxf4 25. Txf4 Lh6 26. Tf2 a3

Svart frigör sina pjäser för aktiva uppgifter. Nu borde nog vit ha fortsatt med 27. bxa3 Txa3 28. Scb3 för att mildra trycket mot e4 (28. – Txa2 29. Sxc5 och 30. Lc4†). I partiet blir svarts a-bonde ett trumfkort och då hjälper det inte att vits bönder är sammanhållna.

27. b4 Tad8! 28. Scb3

På 28. bxc5 följer 28. – Lxd2 jämte 29. – bxc5.

28. – Sd3 29. Lxd3 Txd3 30. c4 Tfd8 31. Sf3 Te3 32. Tfe2 Txe2 33. Txe2 Td1† 34. Te1

Bindningen efter 34. Se1 vinner för svart: 34. – La6 35. b5 Lc8 36. h3 Le6 37. e5 Lxc4 38. Te4 Lxb3 osv.

34. – Txe1† 35. Sxe1 Lxe4

Svart har vunnit bonden åter och står överlägset, eftersom de vita springarna saknar stödjepunkter.

36. Sd4 Le3 37. Sef3

På 37. Sdc2 kommer 37. – Lf2! 38. h3 f5 39. Kh2 f4 och vit står patt.

37. – Ld3 38. c5 bxc5 39. bxc5 Kf7 40. c6 Ke7 41. Se1 Lxd4 42. Sxd3 Kd6 43. g4 Kxc6 44. Kg2 Kd5 45. Kf3 Le5 46. h3 Kd4 47. Ke2 Ld6 48. Sc1 Ke4 49. Kf2 Le5 50. Sb3 Ld4† 51. Kg2 Ke3 52. Sa5 Lc5 53. Sc6 Ke4 54. Sa5 f5 55. gxf5 gxf5 56. Sb3 Le3 57. Sa5 f4 58. Sc4 Kd3 59. Se5† Kc3 60. Sc6 Kb2 61. uppgivet.

Mats Eriksson

Superbt Szofia!

Mellansystern Szofia i Polgár-trion svarade i slutet av februari för ett fantomresultat i en öppen turnering i Rom som hon vann med 8½ poäng av 9 möjliga. Hon besegrade fyra stormästare, bl a Mihai Suba, tidigare Rumänien, samt Aleksander Tjernin och Jurij Razuvajev, Sovjet och efter åtta vinster i rad avslutade hon med remi mot Sergej Dolmatov, Sovjet.

Szofia, 14, var två poäng före Tjernin och Dolmatov. Hennes resultat uppges motsvara 2930 i ranking!

Nya böcker

Emanuel Lasker: Gesunder Menschenverstand im Schach

Sjätte upplagan, Walter Rau Verlag, 64 sidor.

Det är snart hundra år sedan Laskers lilla katekes kom i första tappning på engelska. För den som inte fått tag i Hörbergs översättning på Prisma 1964 och vill spela med ryggmärgen i stället för att plugga varianter är det här naturligtvis guld.

Lars Bäckström

Alexei Suetin: Plan like a grandmaster

Batsford, paperback, 266 sidor, algebraisk notation.

En nyskriven efterföljare till Laskers ovannämnda klassiker men betydligt mer sofistikerad. Tonvikten ligger på övergången mellan öppning och mittspel. Inte mindre än 354 exempel, oftast hela partier, ger en bild av hur stormästare från alla tider sökt lösa denna centrala uppgift.

Att Suetin har sitt hjärta hos den som står för dynamiskt spel och angrepp behöver man inte betvivla. Den beryktade "blixten från klar himmel" visar sig vara resultatet av solid planläggning. Hur svårt att efterlikna – men hur underhållande!

Lars Bäckström

John Nunn: Najdorf for the tournament player

Batsford, paperback, 298 sidor, algebraisk notation.

Ingen annan fas av partiet har teoretiskt utvecklats så som den moderna öppningen, säger Suetin i "Plan like a grandmaster". Det går inte längre att täcka allt sicilianskt i en enda bok.

Bara en av varianterna kan bli mastig nog, det visar Nunn i sitt nya arbete om Najdorf: 1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6. Tillsammans med Michael Stean gav han ut en bok i ämnet redan 1982. Men den är klart föråldrad. Det spelas enorma mängder partier med varianten varje år, säger han en smula uppgivet.

Frågan är då hur länge den här boken står sig. För specialister och minneskonstnärer har det nog ingen betydelse. För andra känns det kanske som att kartlägga några av gångarna i en myrstack. Barren sticker i ögonen...

Lars Bäckström

Tigran Petrosjan: Die Schachuniversität

Praxis Schach, Edition Olms, häftad, pris 19:80 D-mark.

Förre sovjetiske världsmästaren Tigran Petrosian (1929–1984) ägnade sig under sina sista år mycket åt att klassificera och kommentera sina partier, hålla föreläsningar och föredrag. Tyvärr fick han inte slutföra och skörda frukterna av allt detta arbete under sin levnad.

Nu har man dock till glädje för alla beundrare av Petrosian i en bok samlat allt det som han hann få ihop, tillsammans med tidigare lärostoff från hans sida ur sovjetiska tidskrifter. Här får läsaren ta del av hans vida kunskaper och djupa förståelse av schackets mysterier, främst på strategins område.

Hans första lärobok var Aaron Nimzowitschs "Die Praxis meines System", som han lärde sig mer eller mindre utantill. Han gick igenom massvis med partier direkt från böckernas texter och diagram, spelade blindschack och uppövade sin koncentrationsförmåga till det yttersta. En stor förebild var José Raúl Capablanca, vilket också går igen i Petrosians eget spel.

Boken är lättsmält och underhållande och riktar sig till en bred schackkrets. Petrosians råd till läsarna på de 115 sidorna skulle kunna sammanfattas så här:

Spela ditt eget spel, våga, häng med i utvecklingen, men framför allt:

Lita inte alltför blint på det som står skrivet i böckerna...

Rolf Lekander

Korrschack

GUNNAR HJORTH LEDER SM-TURNERINGEN 1988

Det är länge sedan det publicerades korr-nyheter i TfS. Det ska vi råda bot på, av det enkla skälet att det inte existerar några vattentäta skott mellan korr- och närschack. Ovanstående vinjett ska därför återkomma då och då.

Vi börjar med att berätta om SM 88, som inleddes i januari i fjol och som nu lider mot sitt slut. 50 av de 66 partierna är färdigspelade.

Av de 12 deltagarna har Gunnar Hjorth, Härnösand, Torbjörn Karlsson, Linköping och Hasse Mineur, Gävle högst vinstprocent och någon i denna trio kommer förmodligen att ta hem SM-tecknet.

Mineur har vanan inne – han vann 1980.

Ställningen för de främsta, med antalet återstående partier inom parentes:

Hjorth 7 (1), Mineur 6 (2), Karlsson 5½ (3), Martin Johansson, Vikmanshyttan 5, Johan Abenius, Nynäshamn 4½ (3), Patrick Moser, Uppsala 4, Johnny Becker, Eskilstuna 3½ (4), Sten Bernhardsson, Karlskrona 3½ (3), Birger Jonsson, Domsjö 3½ (1).

Här är ett intressant parti från turneringen:

CARO-KANN (B 12)

Birger Jonsson Domsjö — **Sten Bernhardsson** Karlskrona

1. e4 c6 2. d4 d5 3. e5

En av teoretikerna utdömd fortsättning som sällan praktiseras.

3. – Lf5 4. Sc3 e6 5. g4

Det enda som inte anses leda till lika spel eller till fördel för svart.

5. – Lg6 6. Sge2 c5

Den sovjetiske stormästaren Vladimir Bagirov har föreslagit 6. – f6 som det bästa för svart. Draget är inte nytt; i partiet Blumenfeld – Kasparian, Sovjet 1937 följde 6. – f6 7. Sf4 Lf7 8. Sd3 h5 9. gxh5 Lxh5 10. Le2 Lf7 med något så när lika spel. Till fördel för svart leder däremot 7. f4 fxe5 8. fxe5 Dh4† 9. Sg3 h5.

7. h4 h6 8. h5 Lh7 9. Le3 Se7

Det vanligaste är 9. – Sc6. Svart har emellertid andra planer för sina springare.

10. f4 Sec6 11. dxc5 Sa6 12. Sd4 Sxc5 13. Lb5 Dc7 14. Dd2 a6 15. La4 Sxa4

Varför inte 15. – b5? Nej, då följer 16. Scxb5! axb5 17. Lxb5.

16. Sxa4 Sxd4 17. Lxd4 b5

Bonden på c2 är full av gift: 17. – Dxc2 18. Dxc2 Lxc2 19. Sb6! Tb8 20. Tc1 med fördel för vit eftersom svart aldrig kommer åt c-linjen.

18. Sc3 Dc4

Även efter 18. – b4 19. Sa4 Dxc2 20. Dxc2 Lxc2 21. Sb6 Tb8 22. Tc1 Le4 23. 0–0 Le7 24. Tc6 ser vit ut att få fullgod kompensation för bonden. Däremot var kanske 22. – Ld3!? med idén Lb5 spelbart.

19. Tc1 Tc8 20. Df2 Db4?!

Här var 20. – Le7 jämte 21. – 0–0 att föredra. I stället ger sig svart ut på bonderov och får strax problem med sin outvecklade kungsflygel.

21. 0–0 Dxb2? 22. f5 exf5

Om svart försöker gardera f7 med 22. –Tc7 följer 23. Sxd5!.

23. Tb1 Da3 24. Tb3 De7 25. Sxd5 Dg5?!

Bättre var 25. – Dd8. På g5 blir damen inom kort ett angreppsmål.

26. Tg3 f4 27. c3 La3

Det gick inte att ta tornet: 27. – fxg3 28. Dxf7† leder till matt.

28. Sxf4 0–0 29. Sh3 De7 30. g5 hxg5 31. Sxg5 Lc5 32. h6 Lg6 33. hxg7 Kxg7 34. Se4 Lxd4 35. cxd4 Tcd8 36. Tg2

Ett avvaktande drag med dubbla syften. Dels håller tornet ett öga på a2, dels får springaren större rörelsefrihet. På 36. Sd6?! kunde svart ha erhållit vissa remichanser efter 36. – Txd6! 37. exd6 Dxd6.

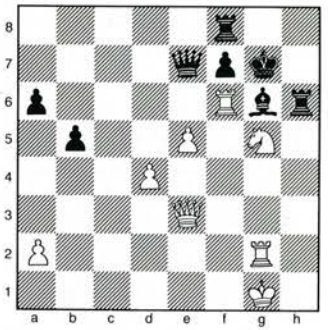
36. – Tg8

För att locka vit att placera springaren på f6, där den dock inte gör någon större nytta.

37. De3 Th8 38. Sg5!

Nu hotar vit att slå på f7.

38. – Tdf8 39. Tf6 Th6

40. De4!!

Vackert – och avgörande.

40. – Da3

Några bra alternativ fanns inte. 40. – Lxe4 leder till matt efter 41. Se6††! Kh7 42. Tg7† Kh8 43. Txh6† Lh7 44. Thxh7† matt och vit får ett lätt vunnet slutspel efter 40. – Kh8 41. Sxf7† Txf7 42. Tfxg6 Df8 43. Txh6† Dxh6 44. Th2 Tf1† 45. Kxf1 Dxh2 46. e6.

41. Se6† Kh8 42. Df4 uppgivet.

(Kommentarer efter Birger Jonsson)

Nästa år ska FIDE-president väljas. Florencio Campomanes får, om han ställer upp för omval, i varje fall en motkandidat. Det är den jugoslaviske stormästaren Aleksandar Matanović, 58, idag mest känd som utgivare av Informator och ECO.

ULF VANN I CANNES

För första gången på lång tid stod Ulf Andersson som turneringssegrare vid generationernas turnering (GMA Tournoi des générations) i sydfranska Cannes i februari.

Inom ramen för den fjärde ungdomsfestivalen hade Stormästarföreningen (GMA) arrangerat en match mellan fem välkända stormästare och fem juniorer. Seniorlaget bestod av förutom Ulf Andersson István Csom, Ungern, Bent Larsen, Danmark, Boris Spasskij, Frankrike och Michail Tal, Sovjet. Den sistnämnde insjuknade och måste bryta efter fem ronder. Han ersattes av Anthony Miles, England.

Juniorlaget bestod av Michael Adams, 16, England, Viswanathan Anand, 19, Indien samt fransmännen Joel Lautier, 15, Gilles Miralles, 23, och Oliver Renet, 24.

Man spelade dubbelrondigt, dvs varje stormästare mötte sin junior två gånger. De garvade stormästarna vann naturligtvis, 28½–21½ blev slutresultatet. Seniorlaget tog hem fem ronder och juniorlaget en medan fyra slutade oavgjort.

Ulf Andersson blev turneringens ende obesegrade spelare och vann klart på 7½/10 (fem vinster och fem remier) före Csom 6, Spasskij 5½, Larsen 5, Tal/Miles 4½ (1½+3). På juniorsidan blev Anand, juniorvärldsmästare 1987, lika överlägset bäst med 6½ poäng. Han vann dubbelt mot Larsen samt besegrade även Tal och Spasskij.

Adams gick in på andra plats med 5 poäng. Han tog full poäng mot Csom och Larsen och var obesegrad till slutronderna då han föll mot Miles respektive Spasskij. Trea blev Miralles med 4 poäng (segrar mot Tal, Spasskij och Miles men fem förluster). Renet tog 3½ (en seger mot Larsen) och Lautier, 1989 års juniorvärldsmästare, 2½ (fem remier).

Ulf Andersson spelade ovanligt frejdigt ▶

Hellers vann SM i snabbschack

SM i snabbschack hade lockat ett mycket starkt startfält till Helsingborg 4–5 mars trots att förstapriset bara var utsatt till 3 000 kronor.

För första gången fanns två stormästare bland deltagarna. Ferdinand Hellers, 20, gick obesegrad genom de 12 ronderna och vann på 10½ poäng. 12 spelare hade 2300 eller mer i ranking men det var Franko Lukez, rankad som nr 13, som hängde med längst i Hellers vinnartempo.

De båda inledde med vardera fem segrar och det inbördes partiet i sjätte ronden fick förstås stor betydelse. Från Spanskt antog ställningen snart en kungsindisk prägel:

SPANSKT PARTI (C 60)

Ferdinand Hellers	**Franko Lukez**
Wasa SK	Markaryds SK

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 g6 4. c3 a6 5. La4 d6 6. d4 Ld7 7. 0–0 Lg7 8. Te1 Sge7 9. d5 Sb8 10. c4 Lxa4 11. Dxa4† Sd7 12. Sc3 h6 13. b4 a5 14. bxa5 0–0 15. Le3 b6 16. a6 f5 17. exf5 gxf5 18. Tad1 Tf7?

Svart underskattar a6-bonden. Med 18. – f4 följt av 19. – Sc5 20. – Txa6 kunde den ha eliminerats.

19. a7 Sg6 20. Sb5 f4 21. Lc1 Sc5 22. Dc2 Sh4 23. Sxh4 Dxh4 24. f3 e4 25. fxe4 f3 26. gxf3 Le5? 27. Tf1 Kh7 28. Kh1 Tg8 29. f4 Lxf4 30. e5† Tg6? 31. a8D uppgivet.

Den andre deltagande stormästaren, Harry Schüssler, hade tappat mark efter förlust i andra ronden mot Jesper Hall, Lunds ASK och avböjde Hellers remianbud i sjunde ronden. I slutspelet var det Schüssler som balanserade på förlustens brant men klarade remi.

▶ och under de sex första ronderna tog han 5½ poäng. Här är två bra partier, från andra respektive femte omgången:

GRÜNFELDINDISKT FÖRSVAR (D 94)

Ulf Andersson	**Viswanathan Anand**
Sverige	Indien

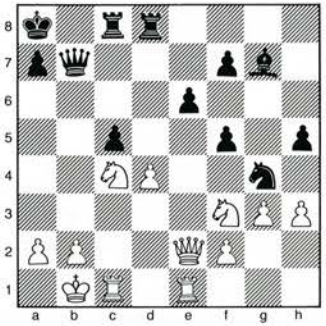
1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 c6 4. e3 g6 5. Sc3 Lg7 6. Ld3 0–0 7. 0–0 Lg4 8. h3 Lxf3 9. Dxf3 e6 10. Td1 Sbd7 11. Ld2 Sb6 12. De2 dxc4 13. Lxc4 Sxc4 14. Dxc4 Sd5 15. Tac1 Te8 16. Se4 e5 17. dxe5 Lxe5 18. Lc3 De7 19. Lxe5 Dxe5 20. Td4 Te7 21. Tcd1 Tae8 22. b4 Kg7 23. a3 h5 24. Dc1! a6 25. Db2 Kg8 26. Dd2 Kg7 27. a4! b6 28. Tc1 Te6 29. a5 Tb8 30. axb6 Txb6 31. Sc5! Te7 32. Sa4 Tb5 33. Txc6 Teb7 34. Tcc4 Sb6 35. Tc5 Txc5 36. Sxc5 Ta7 37. f4 De7 38. Dc3 Kg8 39. Te4 Dd8 40. De5 a5 41. Td4 Df8 och svart gav samtidigt upp.

Mot 42. Df6 med dubbelhotet 43. Td8 och 43. Dxb6 finns inget försvar.

FRANSKT PARTI (C 11)

Olivier Renet	**Ulf Andersson**
Frankrike	Sverige

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 dxe4 5. Sxe4 Le7 6. Lxf6 gxf6 7. Dd2 b6 8. Lb5† c6 9. Lc4 Lb7 10. 0–0–0 b5 11. Le2 Sd7 12. Sf3 Dc7 13. The1 0–0–0 14. Dh6 Tdg8 15. g3 f5 16. Sed2 Lf8 17. De3 h5 18. Kb1 Sf6 19. Ld3 Kb8 20. De2 Lg7 21. c4 bxc4 22. Sxc4 Ka8 23. Tc1 Tc8 24. Sce5 Sg4! 25. La6 Thd8 26. Lxb7† Dxb7 27. Sc4 c5! 28. h3?

28. – cxd4! 29. hxg4 d3 30. Sa5 Txc1† 31. Txc1 dxe2 32. Sxb7 Kxb7 33. gxh5 e5 34. Te1 Td3! 35. Sxe5 Td1† 36. uppgivet.

I en samtidigt spelad öppen turnering var Jonny Hector nära att göra ett stormästarresultat. Men han satsade för hårt på vinst i sista ronden mot Borislav Ivkov, Jugoslavien och förlorade. Resultatet blev en tionde plats med 6 poäng medan Ivkov delade segern på 7 tillsammans med Damir Samojovska, Jugoslavien, Joel Benjamin, USA och Iosif Dorfman, Sovjet.

I åttonde ronden gick Hellers "på kross" mot Bengt Svenssons sicilianare. Det kunde ha slutat illa...

SICILIANSKT PARTI (B 89)

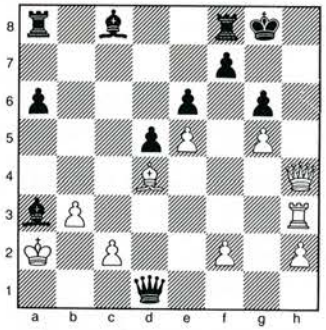
Ferdinand Hellers	**Bengt Svensson**
Wasa SK	SK Kamraterna

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sc3 d6 6. Le3 Sf6 7. Lc4 a6 8. De2 Dc7 9. 0–0–0 Le7 10. Lb3 0–0 11. Thg1 b5 12. g4 Sxd4 13. Lxd4 b4 14. g5 Sd7 15. Td3?! Sc5 16. Th3 Sxb3† 17. axb3 g6! 18. e5? bxc3 19. Txh7

Här upptäckte Hellers att det planerade 19. De4 följt av 20. Dh4 strandar på 20. – h5!.

19. – Kxh7 20. De4 d5 21. Dh4† Kg8 22. Tg3 Da5! 23. Kb1 cxb2 24. Kxb2 La3† 25. Kb1 De1† 26. Ka2 Dd1 27. Th3 med remianbud.

Svensson tänkte, den knappa tiden blev allt knappare och han accepterade.

Men svart vinner efter 27. – Dh5 28. Dg3 Dxh3! 29. Dxh3 Le7...

I samma rond fångade Lukez damen för Schüssler och gick i kapp. I nästa rond slog Lukez danske IM Klaus Berg efter starkt spel samtidigt som Hellers vände en svår ställning till vinst mot Stellan Brynell, turneringens andre IM.

Också i den tionde ronden vann toppduon och stod därefter på vardera 9 poäng med Schüssler närmast på 7½. Hellers fick nu hjälp av en gammal kompis från Limhamnstiden, Magnus Eriksson. Han spelade fyndigt i sämre ställning och vann mot Lukez.

I sista ronden säkrade Hellers slutsegern genom en kort remi mot Eriksson samtidigt som Lukez fick en ny nolla, nu mot starkt spurtande Arnthor Einarsson.

Arrangerande Nordvästra Skånes Schack-förbund kunde glädja sig åt den bästa deltagarnoteringen för snabbschack-SM sedan Stockholm 1976. 60 spelare deltog.

Årets snabbaste män i svenskt schack – Ferdinand Hellers, Wasa SK (t v) och Franko Lukez, Markaryds SK. (Foto: Göran Stenberg, HD-Foto).

Resultat: 1) Ferdinand Hellers, Wasa SK 10½, 2) Franko Lukez, Markaryds SK 9, 3) Harry Schüssler, Limhamns SK 8½, 4) Klaus Berg, Danmark 8½ 5) Bengt Svensson, SK Kamraterna, Göteborg 8½, 6) Arnthor Einarsson, Malmö SS 8½, 7-9) Magnus Eriksson, Limhamns SK, Jonas Barkhagen, SK Rockaden, Stockholm och Matej Grujić, Malmö SS 8, 10-12) Stellan Brynell, Limhamns SK, Pontus Sjödahl, Schack 08 och Christian Jepson, Lunds ASK 7½, 13-19) Rikard Winsnes, SS Manhem, Ari Ziegler, AK-77, Göteborg, Jesper Hall, Lunds ASK, Claes-Göran Olausson, Angereds SS, Magnus Lindhe, Halmstads SS, John Ljungdahl, Helsingborgs SS och Tomas Olsson, Lunds ASK 7.

På 6½ poäng fanns spelare som Mikael Johansson, Åstorps SS och Ludvig Sandström, Lunds ASK. Så visst var snabbschack-SM 1989 en stark tävling.

Mats Hylén

Ungdomssidorna

REDAKTÖR: Mats Eriksson, Pärt-Antons Gata 53, 421 79 Västra Frölunda

Skol-NM:

LJUSET SLOCKNADE FÖR SVERIGE

Nordiska skolmästerskapen gick som vanligt i början av året, och den här gången var det Islands tur att stå för värdskapet. Hemmaspelarna var ofina nog att själva lägga beslag på allt guld, medan den svenska truppen fick nöja sig med två medaljplaceringar.

Inte mindre än fyra av de fem klassegrarna gick till Island och den femte missades med minsta marginal; den isländska tvåan slutade på samma poäng som segraren. Mycket imponerande, även om vi är vana vid att islänningarna håller sig väl framme.

För Sverige blev inte årets tävling resultatmässigt lika bra som fjolårets succé i Finland. Faktiskt hamnade sju av tio spelare på undre halvan, vilket är sämre än vanligt. Men man måste hålla i minnet att marginalerna är väldigt små i en tävling över sex ronder där de flesta tar ungefär 50 procent.

Den positiva överraskningen blev i stället Finland, som slutade som näst bästa nation om man räknar medaljpoäng. Vi säger grattis!

Om islänningarna var duktiga på att spela schack, så var arrangemangen inte i översta toppklass (även om mycket skilde från fjolårets bottennapp). Spelförhållandena var det inget fel på, berättar vår källa, men lottningen var mera mystisk:

Det var bestämt att den skulle ske enligt Monrad-reglerna, men vissa ledare tyckte inte lottningen stämde med de egna beräkningarna på en del punkter. Den svenska ledaren Ulrika Swan stegade fram till den ansvarige i en av klasserna och frågade hur det gick till och om man kunde jämföra...

Jodå, det gick väl bra, sade han och visade hur han hade gjort. Men Ulrika tyckte fortfarande inte det stämde och sade försiktigt (engelsk språkövning):

– You know, this is not according to (enligt) the Monrad rules...

Lottaren blev inte svaret skyldig:

– I don't know the Monrad rules.

Under sista ronden inträffade det som väl måste vara varje tävlingsarrangörs mardröm: belysningen slocknade och visade inga tecken på att tändas. Vad göra? De utländska deltagarna hade flygplan att passa och kunde inte gärna vänta. Krisen fick sin lösning genom att man letade fram ett större antal stearinljus, och i det mysiga skenet från dessa slutfördes turneringen.

Över till själva tävlingarna:

Klass A (68–71):

Här måste vi tyvärr göra en rättelse av vårt referat från skol-SM, i vilket vi påstod att Robert Ericsson, Linköping var kvalificerad. Dess värre stämde inte åldersgränserna så att tvåan i äldsta klassen kunde delta. Vi ber om ursäkt.

Säker segrare blev isländske IM Thröstur Thórhallsson. Han släppte bara två remier och vann klart. I andra rondens isländska derby fick han till en riktig pärla:

HOLLÄNDSKT DAMSPRINGARSPEL (A 80)

Thröstur Thórhallsson Island — **Tómas Björnsson** Island

1. d4 f5 2. Sc3 Sf6 3. Lg5 d5 4. f3 c5 5. e4 dxe4 6. dxc5 Da5 7. Dd2 Sc6 8. 0–0–0 Le6 9. Lb5 a6 10. La4 h6 11. Le3 g5 12. fxe4 fxe4 13. Sge2 Lg7 14. Sd4 0–0–0

Ser naturligt ut, men...

15. Sxe6! Txd2 16. Lxd2

Nu visar det sig att vit hotar 17. Sd5 Dxa4 18. Sb6†, förutom att löparen på g7 hänger!

16. – e3 17. Le1 e2 18. Td3 Sb4 19. Td4 Sfd5

Svart försöker krångla sig ur så gott det går, men nu tappar han material. Lägg märke till att tornet försvarar Sa4 efter 19. – Sxa2 20. Sxa2!.

20. Sxd5 Lxd4 21. Lxb4 Le3† 22. Kb1 Td8 23. Lxa5 Txd5 24. c4 uppgivet.

Resultat: 1) Tröstur Thórhallsson, Island 5, 2) Uffe V Nielsen, Danmark 4, 3) Tómas Björnsson, Island 3½, 5) Richard Wessman, Sverige 3½ 8) Milad Keryakes, Sverige 3 (12 deltagare).

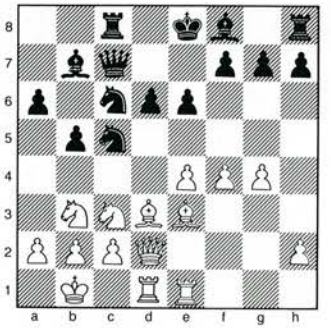
Klass B (72–73):

Isländskt i topp givetvis,genom förre kadetteuropamästaren Thröstur Árnasson. Den danske silvermedaljören visar hur man öppnar linjer i Sicilianskt:

SICILIANSKT PARTI (B 82)

Peter Heine Nielsen Danmark — **Petri Hokkanen** Finland

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 e6 6. Le3 Sc6 7. Dd2 a6 8. f3 Dc7 9. 0–0–0 b5 10. g4 Lb7 11. Ld3 Tc8 12. The1 Da5 13. Kb1 Sd7 14. f4 Sc5 15. Sb3 Dc7

16. Sd5!? exd5 17. exd5 Sxb3

Det går inte att rädda merpjäsen med 17. – Se7: 18. Sxc5 dxc5 19. d6! och vit tar tillbaka samt har dessutom öppnat båda centrumlinjerna mot kungen (19. – Dxd6 20. Lxb5†).

18. Lb6† Le7?

Nu hamnar det mesta i slag. Bättre var 18. – Se7 19. De3 Db8 20. axb3 och det vore fortfarande kamp.

19. De3 Db8 20. dxc6 0–0 21. cxb7 Tce8 22. axb3 Lh4 23. Dxe8! uppgivet.

Det följer 23. – Txe8 24. Txe8† Dxe8 25. Lc7.

Resultat: 1) Thröstur Árnasson, Island 5, 2) Peter Heine Nielsen, Danmark 4, 3) Petri Hokkanen, Finland 4, 7) Christian Jepson, Sverige 2, 8) Johan Hellgren, Sverige 2 (10 deltagare).

Klass C (74–75):

För bästa svenska insatsen svarade Jonas Barkhagen, som klarade silverplatsen bakom som-vanligt-vinnaren Hédinn Steingrimsson. Denne släppte för resten sin enda halvpoäng just mot Jonas, som dock redan i andra ronden tappade hela pinnen mot slutliga trean Sigfridsson. En lyckad öppning lade grunden i inledningsronden:

OREGELBUNDET (A 80)

Jonas Barkhagen Sverige — **Vegaard Nygaard** Norge

1. d4 f5 2. g4 fxg4 3. h3 d6 4. Dd3 gxh3 5. Sxh3 Sc6 6. Sg5 Sh6 7. Txh6 gxh6 8. Sxh7 Le6

Nu går inte 9. d5 för 9. – Lxd5 10. Dxd5 Txh7.

9. De4! Dd7 (?) 10. d5!

Jämmer och elände! 10. – Lxd5 strandar på 11. Sf6† och 12. Sxd5.

Skollag-DM med 500 deltagare Västerås vann alla grupperna

119 lag med sammanlagt närmare 500 spelare räknades in när skollag-DM avgjordes i Hallstahammar i februari. Det är siffror som kan få vilken distriktsinstruktör som helst att bli grön av avund.

Västerås, som de senaste åren har varit centrum för en intressant utveckling på ungdomssidan, dominerade samtliga grupper och tog fem guld, fyra silver och fyra brons.

I mellanstadiegruppen gjorde Centralskolan, Skinnskatteberg en stark insats och tog silver och i gruppen för fyror erövrade Björskogsskolan, Valskog bronset.

Ormkärrskolan dominerade annars gruppen för fyror och fick in samtliga fyra lag på prisplats. Ett tag under tävlingen, efter fyra av de sju ronderna, låg tre lag från denna skola i toppen bland 51 lag. I lågstadiegruppen var Skiljeboskolan nästan lika framgångsrik med både guld- och silverplaceringar.

Frågan är naturligtvis hur länge Västeråsskolorna ska få härja på det här sättet i resultatlistorna. Som det ser ut just nu lär inga konkurrenter kunna hindra dem under de närmaste fem åren.

Den fina deltagarsiffran innebär en klar höjning jämfört med tidigare år. Minst tre lag går vidare till Mälardalsmästerskapet, i vilket även lag från Örebro och Södermanlands län deltar. Härifrån går de bästa vidare till semifinal i skollag-SM.

RESULTAT

Gymnasiet (4 lag, 6 ronder): 1) Wenströmska I, Västerås 20, 2) Rudbeckianska I, Västerås 14½, 3) Wenströmska II, Västerås 7½. 4) Carlforska, Västerås 6.

Högstadiet (13 lag, 7 ronder): 1) Hagaskolan, Västerås 22½, 2) Emausskolan, Västerås 21, 3) Nybyggeskolan, Västerås 21, 4) Virsboskolan, Virsbo 18, 5) Malmaskolan, Kolsva 14.

Mellanstadiet 5–6 (35 lag, 7 ronder): 1) Rönnbyskolan I, Västerås 23, 2) Centralskolan, Skinnskatteberg 20, 3) Lillhagaskolan, Västerås 20, 4) Rönnbyskolan II, Västerås 19, 5), Håkantorpsskolan 5f III, Västerås 19.

Mellanstadiet 4 (51 lag, 7 ronder): 1) Ormkärrskolan I, Västerås 23½ 2) Ormkärrskolan II, Västerås 20½ 3) Björskogsskolan I, Valskog 19½, 4) Hällbyskolan I, Västerås 18, 5) Håkantorpsskolan 4f I, Västerås 18, 6) Hammarbyskolan II, Västerås 18.

Lågstadiet (16 lag, 7 ronder); 1) Skiljeboskolan I, Västerås 23, 2) Skiljeboskolan II, Västerås 20½, 3) Rönnbyskolan, Västerås 20, 4) Håkantorpsskolan I, Västerås 16, 5) Hammarbyskolan, Västerås 15½.

10. – Lf5 11. dxc6 Lxe4 12. cxd7† Kxd7 13. Sxf8† Taxf8

Mycket återstår av partiet, men när inte svart lyckas få igång något spel medan han ligger före i utvecklingen tar vit undan för undan över kommandot.

14. c3 h5 15. Sd2 Lf5 16. Sf3 h4 17. Le3 h3 18. Sh2 Le4 19. f3 Lc2 20. Kf2 Th7 21. Lg5 Th5 22. Ld2 e5 23. Kg3 Lf5 24. Sg4 Ke7 25. Lxh3 Tfh8 26. Lg2 Tg8 27. Th1 Txh1 28. Lxh1 e4 29. Kf4 Lxg4 30. fxg4 d5 31. Lg2 c5 32. c4 Tf8† 33. Ke3 Tg8 34. cxd5 Txg4 35. Lxe4 Kd6 36. Lf3 Tg8 37. Kd3 b5 38. Lf4† Kd7 39. e4 c4† 40. Kd4 Tf8 41. Lg4† Kd8 42. Lg5† Kc7 43. Le7 Tf2 44. d6† Kc6 45. d7 Td2† 46. Ke5 Txd7 47. Lxd7† Kxd7 48. Lc5 a5 49. Kd5 a4 50. e5 Kd8 51. e6 Ke8 52. e7 uppgivet.

Resultat: 1) Hédinn Steingrimsson, Island 5½, 2) Jonas Barkhagen, Sverige 4, 3) Henri Sigfridsson, Finland 3½, 6) Johan Hellsten, Sverige 2½ (10 deltagare).

Klass D (76–77):

Här bjöds det på knallhård slutstrid, i vilken särskiljning fick fälla avgörandet. Det visade sig då att Erkki Lassila, Finland lyckades lugga islänningarna på segern efter att ha inlett med två vinster och sedan remiserat i mål! Nervkyla?

Resultat: 1) Erkki Lassila, Finland 4, 2) Helgi Ass Grétarsson, Island 4, 3) Lasse Aass, Norge 3½, 6) Fredrik Larsson, Sverige 4, 10) Cristian Contreras, Sverige 1 (10 deltagare).

Klass E (78-):

I den yngsta klassen bärgades Sveriges andra medalj, ett brons genom Gustaf Trolle som gick igenom tävlingen utan remier och som förlorade mot slutliga ettan och tvåan. NM:s ende fullpoängare vann. Gissa varifrån han kommer:

Resultat: 1) Arnar Gunnarsson, Island 6, 2) Mikael Agopov, Finland 4½, 3) Gustaf Trolle, Sverige 4, 10) Rikard Olsson, Sverige 2 (12 deltagare).

Vinnare av äldsta klassen vid det första skol-SM för flickor blev Victoria Johansson, Tornhagsskolan, Linköping, några veckor innan hon fyllde 15. Hon är aktiv i Linköpings ASS och ingick i fjol i flicklandslaget. (Foto: Peter Menzel, Östgöten)

Är det så här vi ska ha skol-SM, flickor?

Den 17–19 februari var det dags för ”nya” skol-SM för flickor. Ett 60-tal deltagare ställde upp i Linköping och mästare korades i tre klasser.

Det har tidigare funnits en speciell flickklass i stora skol-SM på hösten. Den är nu borttagen och ersätts med en helt egen tävling, som till att börja med spelas tre år på prov. Sedan kommer det att bestämmas hur det skall se ut i framtiden.

Förhoppningen är att ”nya” flick-SM skall ge en mer rättvis tävling, där inte vissa saknas därför att de hellre spelar med pojkarna. I fortsättningen kan alla göra det utan att missa något. Dessutom spelade alla flickor i en enda stor grupp förut, och för att inte skillnaderna skulle bli för stora fick åldersgränsen sättas ganska lågt (13 år).

Varför ordnar man då en speciell flicktävling över huvud taget? Skall det verkligen

behövas – flickor är väl inte dummare än pojkar?

Nej, säkert inte. Man behöver ju inte vara dum för att man inte är så bra i schack. På samma sätt är det långt ifrån alltid de klyftigaste som blir de bästa schackspelarna. Inte heller är det så att alla som är långa blir bra höjdhoppare!

Men givetvis är det mycket möjligt att flickor kan bli lika bra som pojkar i schack (även om ingen vet säkert). Det finns ändå skäl att ordna ett flick-SM:

- Vi visar utåt att det finns många flickor som spelar schack och kanske kan vi på så sätt locka fler. Under tävlingarna i Linköping skrevs det en hel del i lokaltidningarna, vilket var väldigt roligt.
- Många är nästan ensamma flickor i sina klubbar. Vid SM får de tillfälle att träffa andra.
- De senaste åren har Ungdomskommittén börjat satsa på landskamper och läger för flickor. När det skall göras uttagningar är det förstås en fördel att ha en tävling där alla de som skall jämföras är med.

Har du själv åsikter? Skriv gärna till Ungdomssidorna och säg vad du tycker!

Apropå flickläger:

En nyhet för i år är genomförandet av ett flicklandslagsläger, den 29 april – 1 maj i Norrköping. Ungefär tio deltagare blir utagna, och de kommer att kallas. Det "stora" flicklägret hålles som vanligt i augusti. Mer information om det kommer senare.

Tävlingarna i Linköping samlade sammanlagt 58 flickor i tre åldersklasser. Stockholm, Stockholm och Linköping blev adresserna för förstapriserna.

Lågstadiet

Den yngsta klassen hade sex deltagare, som alla mötte varandra två gånger. Bäst började Anna Lundin, som vann alla partierna i den första omgången. I den andra tappade hon en remi och en förlust och närmaste medtävlaren, Maria Eriksson, knappade in. Men Anna höll undan och vann med en halv poäng.

Resultat: 1) Anna Lundin, Ribbybergskolan, Stockholm 8½, 2) Maria Eriksson, Tibbleskolan, Skultuna 8, 3) Anna Eriksson, Slestadskolan, Linköping 6½.

Mellanstadiet

Den här gruppen blev en repris på flickklassen i skol-SM i Botkyrka i höstas. Precis som då var det flickorna från Örbyskolan i Stockholm som bestämde det mesta, och precis som då blev det till sist Maria Lindskog som vann.

Nu tog hon 7½ av 8 och fick en hel poängs försprång till tvåan. Segern visade också att Botkyrka fick "rätt" segrarinna, om någon skulle ha trott något annat.

Resultat: 1) Maria Lindskog, Örbyskolan, Stockholm 7½, 2) Karin Dahl, Örbyskolan, Stockholm 6½, 3) Marie Baumgarts, Örbyskolan, Stockholm 6, 4) Anna Svensson, Slestadskolan, Linköping 5½, 5) Sanna Sundstedt, Mellanhedsskolan, Malmö, 6) Karin Arvidsson, Gustav Vasa skola, Stockholm, 7) Demet Ukus, Vrinneviskolan, Norrköping, 8) Evo Lindersson, Örbyskolan, Stockholm, 9) Ingela Cedervall, Mellros skola, Eslöv, 10) Helena Lilja, Mellanhedsskolan, Malmö, 11) K Ponce de Leon, Stockholm, alla 5 poäng (33 deltagare).

Högstadiet och gymnasiet

I den äldsta klassen spelade alltså både högstadiet och gymnasiet, och här fanns många kända namn med i startlistan. Det blev en spännande tävling där fyra spelare inför sista ronden låg i delad ledning på 5 poäng av 7 möjliga. Det parti som visade sig bli avgörande kommer här:

SICILIANSKT PARTI (B 22)

Maria Wikner	**Victoria Johansson**
Alströmerskolan	Tornhagsskolan
Alingsås	Linköping

1. e4 c5 2. d4 cxd4 3. c3 Sf6

Säkrare än att anta vits bondeoffer.

4. e5 Sd5 5. cxd4 e6 6. Sf3 d6

Svart kan också vänta med d-bonden och spela 6. – b6.

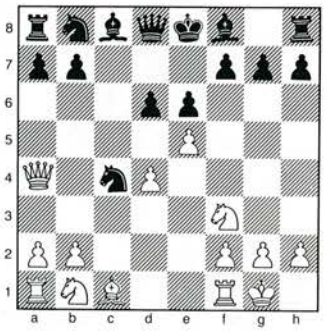
7. Lc4

Här skall 7. a3 vara bäst enligt öppningsteorin (för att förhindra Sb4 och därigenom förbereda Ld3).

7. – Sb6 8. 0–0?

Nu faller vit i sin egen grop! Det ser ut som om hon får tillbaka pjäsen, men svart har sett längre. Bättre var 8. Ld3 och vit bör stå litet bättre.

8. – Sxc4 9. Da4†

9. – b5!

Och svart vinner kvalitet för bonden.

10. Dxb5† Dd7 11. Dxc4 La6 12. Db3 Lxf1 13. Kxf1 Sc6 14. Sc3 dxe5 15. dxe5 Le7 16. Le3 0–0 17. Se4?!

Bättre var nog att sätta tornet i spel genom 17. Td1. Nu tar svart över.

17. – Tab8 18. Dc2 Sb4 19. De2 Tfd8 20. Sd4 Sd5!

Svart siktar in sig på vits bönder på b2 och e5.

21. b3 Dc7 22. f4 Lc5 23. Sxc5 Dxc5 24. Lf2 Sxf4 25. Dd2 Sg6 och svart vann efter tidsnöd.

Resultat: 1) Victoria Johansson, Tornhagsskolan, Linköping 6, 2) Agneta Lantz, Stenbocksskolan, Boxholm 6, 3) Ingela Eriksson, Tornhagsskolan, Linköping 5½, 4) Lena Johansson, Wenströmska skolan, Västerås 5½, 5) Maria Wikner, Alströmerskolan, Alingsås 5, 6) Christin Andersson, Spångholmsskolan, Malmö 5, 7) Nanna Holst, Sofiaskolan, Stockholm 5, 8) Nelly Sällqvist, Nässjö 5 (19 deltagare).

Linköpings ASS svarade för arrangemangen och har fått beröm från flera håll för sin insats.

Mats Eriksson

Juniorelitläger

Den 7–9 april är det dags för årets juniorelitläger, som i år hålles i Malmö och Norrköping. Lägren är i princip öppna för spelare med mellan 1800 och 2200 i ranking och kostar 250 kronor. Har du inget hört? Kontakta ditt distrikt!

NYINKOMMEN LITTERATUR

Sapi/Schneider: Sicilian Dragon. Yugoslav 9. Bc4	220 s	h	143:–
Nunn: The Complete Pirc	215	h	143:–
Estrin m fl: d4–d5 Der Angriff mit dem Damenisolani	88	h	76:–
Tröger: Danke Partner – für deinen Fehler!	95	h	76:–
Matanovic m fl: Schackinformator 46		h	173:–
Rogers/Martin: Murder by Kasparov, Karpov & Co. at Thessaloniki 1988	60	h	57:–
Duncan Lawrie 1988 1. Judith Polgar	45	h	50:–
Groningen 1988 1. Rogers	307	h	72:–
Jacobs: Hastings 1988–89 1. Short 2. Korchnoi	162	h	72:–
Estrin/Glaskov: Korolevskija Gambit	253	h	32:–
Tarrasch: 300 sjachmatnij partii	430	i	57:–

Dessutom schackur, demonstrationsbräden, schackbräden, schackpjäser, reseschack, korrespondensschackhjälpmedel, schackprotokoll, turneringstabeller och övriga pappersvaror i stort urval.

Schackdatorer: Vi är den detaljist i Sverige som har det största urvalet. Ring eller skriv till oss och begär upplysningar. Moms ingår. Snabba leveranser. Begär prislista!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 16 Malmö. Ordertelefon 040/16 28 61. Postgiro 63 19 45-3

Danmarksbrev

Nya stormästare på väg

Sverige har fått ett par nya stormästare på sistone. Vi i Danmark har alltid tyckt att vi är lika bra som svenskarna, så nu borde vi också få några. Men kanske har vi inte varit tillräckligt duktiga på senare år, för det är inte turneringar med möjlighet till stormästarinteckningar som har saknats. När dessa varit goda nog har det varit idel danskar i botten.

En trolig orsak är att mycket få danskar spelar schack på deltid. Men de blir fler och fler. Ett vittnesbörd gavs vid OS i Thessaloniki, där Danmark var endast tio minuter från att kvalificera sig till finalen i lag-VM. Tio minuter i sista rondens match mot Kina kostade de poäng som hade behövts.

Mycket kunde ha gjort OS till en strålande framgång – antingen en plats i lag-VM, eller att Curt Hansen hade vunnit sin vinstställning mot Garri Kasparov, eller att Carsten Høi eller Lars Bo Hansen hade erövrat stormästarinteckningar.

Småsaker var i vägen litet varstans och än en gång stod vi där med doften i näsan och minnena av en fin insats som inte nådde ända fram. Och ändå – Carsten Høi fick priset för olympiadens snyggaste kombination och kanske får han också priset för det bästa partiet. Hans seger efter fina offervändningar mot Boris Gulko (se TfS 9/10, 1988) bidrog till att säkra en sensationell 3–1-vinst mot USA.

32-årige Carsten Høi är för övrigt en spelare som plötsligt har börjat infria gamla löften. Redan som 14-åring vann han det öppna danska juniormästerskapet – öppet för deltagare under 20 år, från hela Europa. Så följde många år av besvikelser innan han kvalificerade sig till landslagsklassen. 1978 tog han sitt första Danmarksmästerskap (DM). Under de följande åren vann han flera turneringssegrar, hemma och utomlands, men spelade ojämnt. Antingen låg han i topp eller botten och man började så smått ge upp hoppet om att han skulle bli stormästare.

Så småningom gick det dock upp för Høi att han ändå, som han själv uttryckte det, måste vara en ganska stark spelare, och det senaste halvåret har resultaten stadigt förbättrats. Han nosade på inteckningsgränsen både i Sevilla, Reykjavik och Thessaloniki och i nyårsturneringen i Groningen blev han tvåa i stormästarsällskap. Så i Gausdal i januari hände det äntligen:

Carsten Høi erövrade med 7/9 sin första inteckning i stormästartiteln efter spel som i flera partier förde tankarna till uppvisningen mot Gulko. T ex mot skotten Muir (men motståndet var inte särskilt starkt, sade Høi) och mot Schmittdiel (mitt bästa parti i turneringen). Här följer partiet mot Muir:

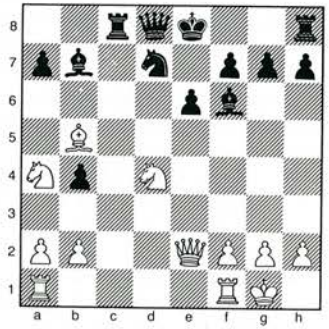
DAMGAMBIT (D 47)

Carsten Høi – Danmark
Andrew Muir – Skottland

1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. c4 e6 4. Sc3 c6 5. e3 Sbd7 6. Ld3 dxc4 7. Lxc4 b5 8. Ld3 Lb7 9. e4 b4 10. Sa4 c5 11. e5 Sd5 12. 0–0 cxd4 13. Sxd4!?

Teorin anger 13. Te1 som det vanligaste draget. Vit erbjuder ett bondeoffer som svart girigt antar, på bekostnad av sin utveckling.

13. – Sxe5?! 14. Lb5† Sd7 15. Dh5 Sf6 16. De2 Tc8 17. Lg5 Le7 18. Lxf6 Lxf6

19. Sxe6!

Många gånger kan det vara värt en pjäs att hålla motståndarens kung kvar i centrum. Men det här offret kan inte antas: 19. – fxe6 20. Dxe6† De7 21. Lxd7† eller 20. – Le7 21. Tfe1 osv.

19. – De7 20. Tfd1 Lc6 21. Tac1 Sb8 22. Txc6! Sxc6 23. Td8†! Txd8 24. Lxc6† Td7 25. Lxd7† Kxd7

Det gick inte att slå med damen. Då hade kunnat följa 26. Sec5† De7 27. Db5† Kf8 (27. – Kd8 28. Db8† matt) 28. Sd7† och partiet är slut inom några få drag.

26. Sac5† Kc6 27. De4† Kb5 28. a4†!

Sista spiken. Svart kan inte komma ur mattnätet för på 28. – Ka5 följer 29. Dc6 och på 28. – Kb6 29. Dxb4† Kc6 30. De4† Kb6 31. a5† osv.

28. – bxa3 29. Da4† Kb6 30. Da6† matt.

Men även andra tycks ha siktet rätt inställt. 20-årige Lars Bo Hansen har redan haft framgångar på olika håll i världen. Det inbringade honom titeln Årets schackspelare 1987 (han blev tvåa efter Lars Schandorff 1988), och många turneringssegrar, t ex i Banco di Romas B-grupp i fjol, en hel poäng på rätt sida om IM-strecket. Han fick IM-titeln 1988 och har flera gånger varit bara en halv poäng från en stormästarinteckning.

Så har vi Lars Schandorff, 23, Danmarksmästare 1988. Han redovisade fyra IM-resultat under året och gjorde en vacker OS-debut. Han kommer otvivelaktigt snart i närheten av en stormästarinteckning. Eller Bjarke Kristensen, som ordnade en sådan under kandidatturneringen i St John i en samtidigt pågående öppen turnering och som i början av februari vann den nya danska spelarföreningens första självständiga DM i snabbschack före Curt Hansen och i stort sett hela den danska eliten.

Eller Erling Mortensen, som kan tänkas bli inspirerad av kollegornas framgångar. Eller...

Nog ser det ut som om det finns tillräckligt med kandidater, så snart kommer titlarna också!

Med breddningen av elitskiktet ökar också det fackliga medvetandet. Undertecknad har i snart tjugo år med jämna mellanrum slagit på trumman för bildandet av en spelarförening som kunde ta sig an problemen för toppspelarna och förbundet. Föreningen bildades påsken 1988 och har sportsligt markerat sin existens med bl a ovannämnda DM i snabbschack.

Dessutom profilerar den sig i diskussionerna om framtida DM. Det uppstod naturligtvis viss oro när det ryktades att Bent Larsen i år ställer upp i Danmarksmästerskapet för första gången sedan 1964 och att orsaken till detta är att han har fått sitt krav på startpengar tillgodosett.

Det kommer att kosta 30 000 – 40 000 kronor att presentera honom i den stad, Aalborg, där han inledde sin internationella karriär. Den övriga delen av den danska eliten konstaterar intresserat att man alltså *kan* ställa speciella villkor med förhoppning att få dem uppfyllda.

Spelarföreningen har i ett brev till Dansk Skakunion (DSU) krävt att hotellrum, mat och startpengar till deltagarna i landslagsklassen blir obligatoriska förmåner från 1990. Nio internationella mästare har i ett annat brev, till arrangörerna, krävt startpengar, hotell och traktamenten för att ställa upp i år. Arrangörerna har delvis gått dem till mötes genom att erbjuda fritt hotellrum.

Vi får se hur resten utvecklar sig. Ett faktum är i alla fall att en av de viktigaste uppgifterna för framtida arrangörer blir att skaka fram pengar från näringslivet även till det årliga danska mästerskapet. Detta har tidigare inte jämförts med internationella turneringar men nu räknas det som en sådan och är minst lika starkt.

Årets program i Danmark omfattar förutom DM, som alltid spelas kring påskhelgen, åtminstone den traditionella Copenhagen Open, som i år sannolikt öppnas för spelare med ned till 2000 i ranking i den översta gruppen. Detta för att man ska kunna få elotal eller i varje fall delresultat.

Vesterhavsturneringen i Esbjerg faller bort efter 13 ärorika år – och jag kan varmt rekommendera Brian Isaksens och Curt Hansens bok om dels dessa 13 år och dels den starka avslutande turneringen i fjol. Det blir heller ingen turnering i Naestved.

Århus planerar att ockupera Vesterhavsturneringens traditionella tidpunkt och vi får se vad man kan åstadkomma där. Det har talats om att värma upp i blygsam skala och sedan satsa på något stort 1990.

I september planeras en stormästarturnering på Fyn och i oktober upprepas sannolikt Lyngby-Virums öppna turnering i Lyngby omedelbart norr om Köpenhamn. Därtill kommer troligen ytterligare något som speglar den stora aktiviteten i Danmark under senare år.

Svenska spelare hoppas vi som vanligt få se i stort antal och så hoppas vi förstås att för en gångs skull kunna vinna den årliga landskampen även på svensk mark när det brakar löst i Malmö i maj.

Om detta evenemang inte vållar problem för spelarföreningen och förbundet kan vi i varje fall ställa upp med ett slagkraftigt lag, även utan Bent Larsen, och försöka upprepa segern från Slagelse i fjol (ni minns väl miraklet då Sverige vann med 5½ – 2½ den första dagen?). Samt ta revansch för nederlaget i OS i Thessaloniki...

Svend Novrup

Damschack i Ljungby

I fjol gjorde Ljungby SK ett försök att arrangera flick- och damtävlingar. Det gick så pass hyggligt att man kommer tillbaka i år. Den 22 april är det dags för spel i fyramannagrupper (entimmespartier) som sammansätts enligt ranking. Fina priser utlovas.

Katarina Friman, tel 0372/147 74 och Arne Svensson, tel 0372/139 30 ger ytterligare information.

Distriktsnytt

Västergötland

Lars-Göran Eklund, Skara SS vann den åttonde upplagan av Arne Berglunds minnesturnering i Falköping. I konkurrens med bl a SM i snabbschack fick man den här gången nöja sig med 23 startande. Det är tänkbart att tidpunkten för tävlingen kommer att ändras till nästa år.

Resultat: 1) Lars-Göran Englund, Skara SS 6½ (av 7), 2) Hans Friberg, Skara SS 6, 3) Leif Svensson, SA Fenix, Borås 5½, 4) Dan Fogelberg, Falköpings SS 4½, 5-10) Jan Persson, Markaryds SK, Ove Alfredsson, SS Manhem, Joakim Wetterskog, Floby SS, Ulf Wesslén, SS Manhem, Bo Olsson, Falköpings SS och Bertil Björkenor, Herrljunga SS 4.

Stockholm

DM i snabbschack: 1) Lars Degerman, Vällingby SS 6½ (av 7), 2) Lars Karlsson, Södra/SASS 5½, 3) Lennart Evertsson, Kristallens SK 5½, 4) Jörgen Magnusson, SK Rockaden 5, 5) Christer Hartman, SK Rockaden 5, 6) Jonas Barkhagen, SK Rockaden 5, 7) Nils Carlsson, Farsta SK 5, 8) Milad Keryakes, Wasa SK 5.

Lars Karlsson lurade massmedierna på det första stormästarmötet någonsin i allsvenskan. Tävlingen ägde nämligen rum samma helg som Wasa SK (med Ferdinand Hellers) och Södra/SASS möttes i elitserien.

Halland

Sune Dahnberg, Falkenbergs SK erövrade sitt tionde DM-tecken vid de tävlingar som ägde rum i Halmstad med ett 20-tal deltagare.

Resultat, seniorer: 1) Sune Dahnberg, Falkenbergs SK 4 (av 5), 2) Gert Gustavsson, SK Vi-Mo, Falkenberg 3½, 3) Martin Sjödahl, Halmstads SS 3.

Juniorer: 1) Jens Altnäs, Falkenbergs SK 4½ (av 5), 2) Magnus Karlsson, Varbergs SK 2½, 3) Claes Insulander, Halmstads SS 2.

Kadetter: 1) Dan Larsson, SK Vi-Mo, Falkenberg 3½ (av 5), 2) Johan Bengtsson, Varbergs SK 3, 3) Oscar Caro-Goldrine, Falkenbergs SK 3.

Norrbotten

Tomas Hortin, SS Luleå vann sitt första DM-tecken vid de tävlingar som spelades i Luleå i januari med totalt 42 deltagare. I en Bergerturnering med 8 spelare tog Hortin 6 poäng och var en pinne före högrankade klubbkamraten Kurt Setterqvist.

Resultat, klass M: 1) Tomas Hortin, SS Luleå 6 (av 7), 2) Kurt Setterqvist, SS Luleå 5, 3) Roland Eriksson, Bodens SK 4½, 4) Björn Holmgren, SS Luleå 4½.

Klass I: 1) Fredrik Mella, Schack 64, Haparanda 6 (av 7), 2) Emil Hermansson, Kiruna SS 5, 3) Jonny Näckholm, SS Luleå 4½, 4) Lars Hörling, SS Luleå 4.

Klass II vanns av Anders Åström, SS Luleå före Stefan Radovic, Piteå SK medan klass III hemfördes av Martin Lindgren, SS Luleå före klubbkamraten Bo Erngren.

Klassen för äldre juniorer vanns av Tomas Nilsson, Schack 64 medan Mikael Mattsson, Schack 64 segrade bland de yngre juniorerna.

Södra Småland

Rolf Lekander, Växjö SK segrade för tionde gången i DM för Södra Småland som ägde rum i Växjö i regi av Teleborgs SK med totalt 34 deltagare. Mästargruppen omfattade 18 spelare som avverkade sex ronder.

Resultat: 1) Rolf Lekander, Växjö SK 6 (av 6!), 2) Bengt Wihlborn, Växjö SK 4½, 3–4) Christer Hult och Christer Knutsson, båda Teleborgs SK 4, 5) Patrick Fransson, Lessebo SK 3½.

Övriga deltagare tävlande i fyramannagrupper, som vanns av respektive Ola Lundquist, Ingelstad/Uråsa SK, Curt Gustavsson, Uppvidinge SK, Kim Gosai, Teleborgs SK, Johan Andrée, Teleborgs SK samt Sara Johansson, Emmaboda SS.

Nordvästra Skåne

Deltagandet i förbundets DM-tävlingar har varit mycket klent med endast en handfull spelare i de olika tävlingarna. DM, som spelades i Ekeby, vanns av Mikael Johansson, Åstorps SS med 3 poäng av 3 möjliga, blixt-DM av Stig Lundholm, Helsingborgs SS med 19 poäng av 20 möjliga vid tävlingar i Helsingborg och snabb-DM, som ägde rum i Landskrona, av Ronny Andersson, Helsingborgs SS med 4½ poäng av 5 möjliga.

Nordskåne

Osman Usanović, Åhus SK vann blixt-DM i Kristianstad tack vare seger i det inbördes partiet mot Lars F Olsson, Markaryds SK. Båda tog 25 poäng av 27 möjliga. 28 spelare deltog. Juniortiteln erövrades av Mats Tuvesson, Åhus SK.

Äldre junior-DM i Kristianstad vanns av Mårten Howe, Kristianstads SK på 5 poäng (av 6) före Anders Göransson, Hässleholms SK 4½. Kadettklassen hemfördes av Henrik Noberius, Kristianstads SK på 5½ poäng före Magnus Nilsson, Åhus SK 5. 27 spelare deltog.

Nya domarkort

Sveriges Schackförbunds regel- och domarkommitté har tagit fram nya domarkort som successivt kommer att införas.

De nya korten kommer att vara försedda med innehavarens foto och namnteckning. De ska framställas i olika färger beroende på om man är förbundsdomare, distriktsdomare eller klubbdomare.

De gamla domarkorten är giltiga parallellt med de nya t o m 31 december i år, varefter endast de nya korten gäller. Förbundsdomarkorten blir giltiga det år de utfärdas och de följande fyra åren. Distriktsdomare och klubbdomare blir man tills vidare utan tidsbegränsning.

Ett nytt domarkort kostar 20 kr. Förbundsdomare erhåller sina kort utan kostnad. Distriktsdomare som är utsedda t o m idag får ett nytt kort gratis.

Hur får man då ett nytt domarkort?

Sänd ett svartvitt foto i vanlig passtorlek tillsammans med din namnteckning (som ska rymmas inom en ruta med måtten 65 x 14 mm) till Peter Bigge, Tunavägen 39 B:647, 223 63 Lund. Du får det färdiga kortet tillsammans med ett inbetalningskort på 20 kr, som Sveriges Schackförbund ska ha.

Thomas Ernst kommenterar:

Jusupovs och Timmans marsch mot semifinal

Som vi berättade i TfS nr 2 avancerade Artur Jusupov och Jan Timman till semifinal i VM-cykeln efter segrar i matcherna mot Kevin Spraggett respektive Lajos Portisch.

Ett damoffer i det tredje förlängningspartiet blev Spraggetts öde:

NIONDE MATCHPARTIET
RÉTIS SPELÖPPNING (A 14)

Kevin Spraggett — **Artur Jusupov**

1. c4

I matchen mot Andrej Sokolov föredrog Spraggett 1. e4. Mot den rutinerade Jusupov undviker han klokt nog Franskt försvar.

1. – e6 2. Sf3 d5 3. b3 Sf6 4. g3 b6 5. Lg2 Lb7 6. 0–0 Sbd7 7. Lb2 Le7 8. e3 0–0

Vit har ställt upp sig i Rétis anda, men svart har inte haft några svårigheter att utjämna.

9. d3 dxc4 10. bxc4 Sc5

Jusupov spelar på att ge vit ett centrum med hängande bönder, vars styrka eller svaghet har debatterats sedan Steinitz' dagar.

11. d4 Sce4 12. a4

För att försvåra motstöten b6–b5.

12. – c5 13. Sa3 Tc8 14. Db3 cxd4 15. exd4 Dc7 16. Tac1 Tfd8 17. Tc2

Det var på tiden att föra kantspringaren i spel.

17. – Db8 18. Se5 Da8 19. f3 Sd6 20. g4 Sd7 21. Sd3 a6 22. h3 Tc7!

Svart satsar lugnt på att binda vit vid försvaret av den svaga c4-bonden.

23. Lc1 Lf6 24. Le3 h6 25. Sb1?

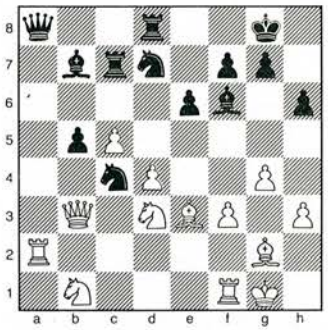
Tillåter den tematiska motstöten b6–b5. Men det var svårt att bemöta hotet Lg5, som ytterligare skulle ha underminerat försvaret av vits bondecentrum.

25. – b5! 26. axb5 axb5 27. c5

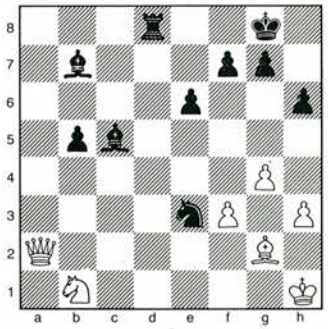
Eller 27. cxb5 Txc2 28. Dxc2 Sxb5 med bondevinst.

27. – Sc4 28. Ta2

Löparen kunde inte gå till f2 eftersom bonden på f3 då skulle ha fallit. Nu offrar Jusupov damen och får ett förkrossande positionellt övertag.

28. – Dxa2!! 29. Dxa2 Sxe3 30. Tc1 Lxd4 31. Kh1 Sxc5 32. Sxc5 Txc5 33. Txc5 Lxc5

Resten är en tekniksak för svart, vars pjäser behärskar hela brädet.

34. Sc3 Td3 35. Sxb5

På 35. Se4 följer 35. – Lxe4 36. fxe4 Td1† 37. Kh2 Ld6† matt!

35. – Sxg2 36. Dc2

Eller 36. Kxg2 Txf3 med damvinst.

36. – Se1 37. Dxc5 Sxf3 38. Kg2 Td2† 39. Kg3 Sg5 40. Sd6??

Tidsnöd. Spelarna hade bara en timmes betänketid för hela partiet. Dock, svart vinner även efter 40. Sc3 Td3† 41. Kh2 Txh3†.

40. – Txd6! 41. Dc7

Tornet var indirekt garderat tack vare familjeschacken på e4.

41. – Td3† 42. Kf2 Sxh3† 43. Ke2 Le4 44. Db8† Kh7 45. Db4 f5 46. gxf5 exf5 47. De7 Sf4† 48. Kf2 Td2† 49. Ke1

På 49. Ke3 följer förstås 49. – Sd5† med damvinst.

49. – Te2† 50. Kd1 Lc2† 51. uppgivet.

Det finns gott om både frågetecken och utropstecken i partierna från matchen mellan Timman och Jusupov. Men så svängde det också våldsamt och man kan förmoda att det på ömse håll fanns reserver med i spelet.

I TfS nr 2 publicerade vi det första matchpartiet – här följer fyra av de fem övriga:

ANDRA MATCHPARTIET
CARO-KANN (B 19)

Jan Timman — **Lajos Portisch**

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sd2 dxe4 4. Sxe4 Lf5 5. Sg3 Lg6 6. h4 h6 7. Sf3 Sd7 8. h5 Lh7 9. Ld3 Lxd3 10. Dxd3 e6 11. Lf4 Da5† 12. Ld2 Dc7 13. 0–0–0 Sgf6 14. Se4

Detta och nästa drag inleder en manöver som härrör från Geller. Tidigare spelades ofta Spasskijs drag 14. De2 med idén 15. Se5.

14. – 0–0–0 15. g3 Sxe4 16. Dxe4 Le7 17. Kb1 The8 18. De2 Lf8

Befrielsemanövern 18. – c5 strandar på 19. Lf4 Ld6 20. Lxd6 Dxd6 21. dxc5 Dxc5 22. Td3 Kb8 23. Thdl. Alltså måste svart inrikta sig på passivt försvar.

19. Lc1 Ld6 20. The1 Da5 21. Sd2 Sf6 22. g4 Lc7 23. Sb3 Dd5 24. f3 Lg3 25. Tg1 Dd6 26. Sd2 Dc7 27. Sc4 Sd5 28. Se5 Lxe5 29. dxe5

Från och med nu följer vit den enkla och sunda planen att sedan springaren fördrivits från d5 besätta fältet d6.

29. – Db6?!

Bättre var 29. – b5.

30. Ld2 Td7 31. c4 Da6 32. Tge1 Sb6 33. b3 Ted8 34. Lb4

Vit står överlägset och Portisch försvarar sig energiskt.

34. – Txd1† 35. Txd1 Txd1† 36. Dxd1 Sd7 37. Ld6! Da5 38. De2?

Med 38. Dc1 kunde vit ha hindrat den svarta damen från att tränga in i ställningen. Då hade 38. – Sxe5? bestraffats med 39. b4.

38. – b5?

Efter 38. – Dc3 har svart tillräckligt motspel med damen.

39. cxb5 Dxb5 40. De3?

Vit står klart bättre i slutspelet efter 40. Dxb5 cxb5. Orsaken är svagheten g7.

40. – Kb7 41. Df4 Dd3† 42. Kb2 De2† 43. Ka3 Da6† 44. Kb2 De2† 45. Ka3 Da6† 46. remi.

TREDJE MATCHPARTIET
ENGELSKT PARTI (A 29)

Lajos Portisch — **Jan Timman**

1. c4 e5 2. Sc3 Sf6 3. g3 d5 4. cxd5 Sxd5 5. Lg2 Sb6 6. Sf3 Sc6 7. 0–0 Le7 8. a3 0–0

En annan möjlighet vore att förhindra vits damflygelexpansion med 8. – a5.

9. b4 Le6 10. Tb1 f6 11. Se4!?

En avvikelse från partiet Karpov–Hjartarson, Seattle 1989 (2), som fortsatte 11. d3 Dd7 12. Se4 med fördel för vit.

11. – La2 12. Tb2 Ld5 13. Sc5 Tb8 14. e4 Lf7 15. d3 Sd7 16. Sb3 a5 17. b5 Sa7?!

Här står springaren dåligt. Bättre var 17. – Sd4.

18. a4 La3

Vit får fördel efter 18. – c6 19. bxc6 Sxc6 20. d4.

19. Tb1 Lxc1 20. Txc1 c6 21. bxc6 bxc6 22. Sfd2 Tb4 23. Lh3 Sb6

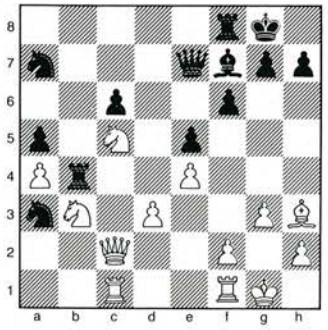
Därmed överger svart kontrollen av den viktiga rutan c5. Bättre var 23. – De7.

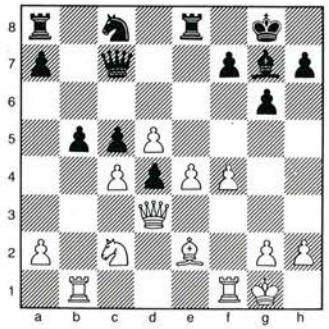
24. Sc5 De7 25. Dc2 Sc4?

Svart försöker lösa sina strategiska problem på taktisk väg men råkar ur askan i elden.

26. Sdb3 Sa3

Är schack något för de ”riktiga” OS-tävlingarna? Saken har diskuterats vid ett sammanträffande mellan FIDE-presidenten Florencio Campomanes och Juan Antonio Samaranch, president i IOK, dvs Internationella Olympiska Kommittén. Schack är idrott, det anser i varje fall Samaranch. En framtida konsekvens får bli sommar-OS vartannat år, för vi kan väl inte slopa hälften av schackets OS-tävlingar?

27. Dc3!

På 27. Da2 räddar sig svart på ett briljant sätt genom 27. – Tfb8 28. Tc3 S3b5 29. axb5 a4 30. Sxa4 T8xb5 31. Sac5 Txc5 32. Txc5 Dxc5.

27. – Tfb8 28. Sd2!

Nu är springaren på a3 fångad och samtidigt hotar gaffeln Sa6.

28. – Tb2 29. Dxa3 Txd2 30. Tb1!

Svart har klarat sig helskinnad, materiellt sett, ur affären. Men han kan inte hindra vit från att tränga in på b-linjen.

30. – Dd6 31. Dc3

Vinner a-bonden och partiet.

31. – Ta2 32. Dxa5 Sb5 33. Db4 Tc2 34. Sa6 c5 35. Da5 uppgivet.

FEMTE MATCHPARTIET
KUNGSINDISKT FÖRSVAR (A 40)

Lajos Portisch **Jan Timman**

1. Sf3 g6

Timman låg i detta läge under med en poäng och måste spela skarpt på vinst. Därför gör han detta tveeggade drag, som inbjuder till Kungsindiskt.

2. e4 Lg7 3. d4 d6 4. c4 Lg4?!

En ny idé, men ingen bra sådan. Svart försummar kungsflygelns utveckling

5. Le2 Sc6 6. Le3 e5 7. d5 Lxf3 8. Lxf3 Sd4 9. Lxd4! exd4 10. Sa3 Se7 11. 0–0 c6 12. Tb1 0–0 13. Sc2 c5 14. b4 Sc8 15. Dd3!

Inte 15. bxc5 dxc5 16. Txb7 Sd6. Efter textdraget står vit klart bättre tack vare sina aktivare pjäser.

15. – Dc7 16. Le2 Te8 17. bxc5 dxc5 18. f4 b5

Ett försök att underminera vits bondecentrum, som Portisch bemöter med ett chansrikt kvalitetsoffer.

19. Txb5!

Ett annat sätt att behålla fördelen var 19. Sa3 b4 20. Sc2. Däremot hade 19. cxb5 Sd6 gett svart starkt motspel.

19. – Sd6 20. e5! Sxb5 21. cxb5 Da5 22. d6?

Det fanns ingen anledning att offra a-bonden. 22. Db3 Dd2 23. Lc4 g5 24. d6 Tf8 25. Dh3 gxf4 26. Ld3 h6 27. e6 fxe6 28. Dxe6† Kh8 29. De4 Kg8 30. Te1 eller 25. – g4 26. Dd3 var en klar vinstvariant för vit.

22. – Dxa2 23. Dc4

Så hade Portisch tänkt sig det hela. I slutspelet skulle han ha kunnat blockera de svarta fribönderna och sedan segerrikt avancera med sina egna. Men Timman tillåter naturligtvis inte dambyte.

23. – Db2! 24. Lf3 Tab8 25. Lc6 Ted8 26. Dxc5 d3?

Här gav 26. – Dc3 svart större chanser, t ex 27. Dxc3 dxc3 28. Ta1 f6 29. Txa7 fxe5 30. fxe5 Lxe5 31. d7 Ld6 med fördel för svart. Eller 28. Se3 f6 29. Sc4 fxe5 30. fxe5 Lh6 31. e6 c2 32. e7 Lg5 med bra spel för svart.

27. Sb4?

Vit hade nått avgörande fördel med 27. Se3!, t ex 27. – d2 28. Sc4 Dc2 29. Dd5.

27. – d2 28. Sd3

Eller 28. Sd5 Db3 29. Se7† Kh8 30. Dd4 Dc2 med oklart spel.

28. – Db3 29. Sf2 Da4! 30. g3 a6! 31. b6?! Tdc8 32. b7 Txc6 33. Da7 Txb7 34. Dxb7 Tc1 35. Df3?

Detta drag är för passivt. Visserligen förlorar 35. Dd5 Da1 36. d7 Txf1† 37. Kg2 Txf2† 38. Kxf2 d1S†!! 39. Kf3 Da3†följt av en familjeschack, men 36. Dd3 Txf1† 37.Dxf1 Dd4 38. De2 gav vissa remichanser.

35. – Dd4 36. Kg2 Te1 37. Sd1 Lf8 38. Df2 Dd5† 39. Kg1 Txf1† 40. Kxf1 f6!

Bryter upp vits starka bondekedja i centrum.

41. exf6 Lxd6 42. De3 Kf7 43. Ke2 Lc5 44. Dc3

Till ett förlorat slutspel leder 44. Dxd2 efter 44. – Dxd2† 45. Kxd2 Kxf6.

44. – De4† 45. Kf1 Dh1† 46. Ke2 Dxh2† 47. Kf3 Dh1† 48. uppgivet.

SJÄTTE MATCHPARTIET
SICILIANSKT PARTI (B 47)

Jan Timman **Lajos Portisch**

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sc3 Dc7 6. g3 d6 7. Lg2 Sxd4 8. Dxd4 Sf6

Detta är en ny avbytesvariant i Paulsensystemet, men vit behåller som sig bör en liten fördel.

9. Lg5 Le7 10. 0–0–0 Ld7 11. f4 Lc6 12. Lxf6

En annan möjlighet var 12. The1 för att förstärka trycket i centrum.

12. – Lxf6

Hellre än att försvaga sin bondeställning går svart in i ett slutspel med bonde under, i vilket han trots detta har goda remichanser.

13. Dxd6 Dxd6 14. Txd6 Lxc3 15. bxc3 Ke7 16. Td4 Thc8 17. Thd1 Tc7 18. Lf1 Tac8 19. c4 h6 20. e5 Lf3 21. T1d2 Tc5 22. T2d3 Lc6 23. Ta3 a6 24. Kd2 f6 25. Te3!

Ett avbyte på f6 skulle ge svart övervikt i centrum.

25. – fxe5 26. Txe5 Txe5 27. fxe5 Lh1 28. Td3?

Vit skulle ha behållit vissa vinstchanser i tornslutspelet efter 28. Ld3 Tc5 29. Le4 Lxe4 30. Txe4, t ex 30. – Ta5 31. Te3 Txa2 32. Tb3.

28. – Tf8?

Avvecklingen 28. – Txc4 29. Td7† leder till ett remibetonat löparslutspel. Däremot förlorar svart bondeslutspelet efter 29. – Kxd7 30. Lxc4 Ld5? 31. Lxd5 exd5 32. Kd3 Ke6 33. Kd4.

29. Ke1 Le4 30. Te3 Lh1

Löparen måste hålla sig kvar på diagonalen h1 – a8; annars blir den vita löparen en gigant.

31. Le2 Lg2 32. a3 g5!

För att fixera den vita svagheten på h2.

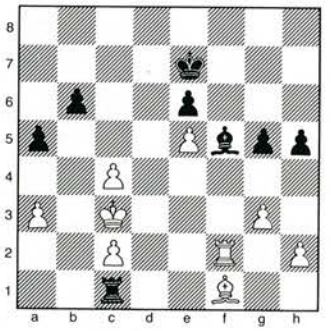
33. Kd2 Tf2 34. Ke1 Tf8 35. Lg4 Tf1† 36. Kd2 Lc6

Nu är däremot löparslutspelet efter 36. – Tf2† 37. Te2 Txe2† 38. Kxe2 förlorat för svart på grund av vits merbonde.

37. Kc3 Le8 38. Lf3 b6 39. Lb7 a5 40. Te2 Ta1 41. Kb2 Td1 42. Lf3 Lg6 43. Tf2 Te1 44. Le2 h5 45. Kc3 Tc1

Efter 45. – Ta1 förfogar vit över det chansrika bondeoffret 46. Kd4 Txa3 47. Ld3 Lxd3 48. cxd3 Tb3 49. Tf6 med ett mycket fördelaktigt tornslutspel.

46. Lf1 Lf5

47. c5!

Ett fint bondeoffer, som banar väg för den vita kungen.

47. – bxc5 48. Lb5 g4

Segare var 48. – h4 även om vit bör vinna efter 49. gxh4 gxh4 50. Kb3 h3 51. c4 Le4 52. Ka4 Lg2 53. Kxa5 Th1 54. Kb6 Txh2 55. Lc6 Th1 56. Lxg2 Th2 57. Tf3 hxg2 58. Tg3 eller 55. – Lxc6 56. Txh2 Lg2 57. a4 Kf7 58. a5 Kg6 59. a6 Kg5 60. a7 Kh4 61. Txg2 hxg2 62. a8D g1D 63. Dh8† Kg3 64. Dg7† med dambyte och vinst för vit.

49. Td2 Kf7 50. Kb3 Kg6 51. c4 Le4

Bättre var 51. – h4 även om vit vinner efter 52. gxh4 Kh5 53. Ka4 Kxh4 54. Kxa5 Kh3 55. Kb6 Tc2 56. Txc2 Lxc2 57. Lc6 Kxh2 58. a4 Ld1 59. a5 Lf3 60. a6 Lxc6 61. Kxc6 g3 62. a7 g2 63. a8D g1D 64. Dh8† med dambyte eller 58. – g3 59. a5 g2 60. Lxg2 Kxg2 61. a6 Kf3 62. a7 Le4 63. Kxc5 Kf4 64. Kd6.

52. Ka4 Kf5 53. Kxa5 Kxe5 54. Kb6 Lf3 55. a4 Ke4 56. a5 Ke3 57. Ta2 Td1 58. Kc7!

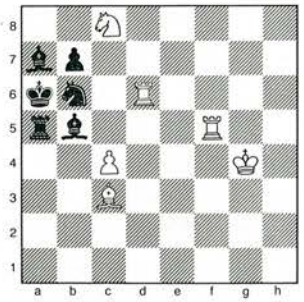
Hindrar det svarta tornet från att komma framför fribonden. Partiet är över och Timman är i semifinal!

58. – La8 59. a6 e5 60. Lc6 Lxc6 61. Kxc6 Td8 62. a7 Ta8 63. Kxc5 Kd3 64. Ta3† uppgivet.

Problem

Bidrag och lösningar till Lennart Larsson, PL 6292, S-443 91 Lerum

14781. Espen Backe
Hamar

Matt i 2 drag.

14782. György Bakcsi
Budapest

Matt i 2 drag

14783. Andrej J. Lobusov
Moskva

Matt i 3 drag.

14784. Carl-Ivar Holm, Kalmar. Vit: Kc7 Dh3 Ta3 La7 Sa5 Bb4 f5. Svart: Kd5 Lb7 Sg3 Bb5 e2 e4 e5. Matt i 2 drag.

14785. Espen Backe, Hamar. Vit: Ka4 De2 Lb1. Svart: Kg1 Bb2 d5. Matt i 3 drag.

Lösningsfrist 15 maj.

Lösningar till problemen 14753 – 14764, TfS 9 1987.

14753 (Lider) 1. Te2 (2. Lxc3) Txd5/Sf5/Tc6 2. exd5/exf5/Sd7. Försök: 1. Tb5? Tc6 2. dxc6. men 1. – Sxf5! 1. Tb4? Tc6/Sf5 2. Sd7/Dxf5. men 1. – Txd5! 1. Td2? Txd5/Sf5 2. Txd5/Dxf5. men 1. – Tc6! Tre försök och lösning med aktivt vitt torn.

14754 (Erochin) 1. Sd6 (2. De5/Dxc6) Txd6/Lxd6/Tf4/Te4 2. De5/Dxc6/ Sxf4/Lxc6. Förspel: 1. – Td6/Ld6 2. Sf4/Lxc6. Parad- och mattförändringar. Ett utmärkt "Ruhlisproblem".

14755 (Slesarenko) 1. Sf6 (2. Txe7) Te6/Ld5/Lg4/Txe8 2. Lxb2/Sg4/De3/dxe8D. Förspel: 1. – Lxd5/Txd5 2. Lb2/Txe7. Försök: 1. Se3? (2. Lxb2, ej Txe7) Ld4/ Td5 2. Txe7/Sc4. men 1. – Tc5! Ofullständigt Ruhlistema, förspelets matter Te7/Lb2 kommer igen i lösningen liksom den ena förspelsparaden (Ld5), men inte den andra (Td5). (K.W.)

14756 (Fröberg) 1. Ta8 Sb3 2. Th2 g5 3. Txh7. 2. – Dxa8 3. Dxa8. 1. – Sc2 2. T2b8 g5 3. Txg8. 2. – Dxb8. 3. Txb8. 1. – Dxa8 2. Dxa8 3. Lg8 3. Th2. 1. – g5 2. Tb7 Dxa8 3. Dxh7. Graciöst samspel mellan tunga pjäser. Hur många av modellmatterna ska man kalla olika? (K.W.)

14757 (Larsen) 1. Sxd4 hot 2. De4 fxe4 3. Sc6. 1. – Lxd4 2. Dxd4 3. Tb5 1. – cxd4 2. Dc3 3. Da5. 2. – dxc3 3. d4. 2. – Lxa3 3. Dxd4. 1. – Sxg4 2. Db3 3. Db8. 1. Sc1? Se1! 1. dxe3? g5! 1. Db3? fxg4 2. Dd3 gxf3! Ett par spännande varianter. (E.S.) Vits svar 2. Dc3 är en svårfunnen knalleffekt. (K.M.)

14758 (Ingre)1. Kc1 (2. Dh1 3. Dd1.) Lg3 2. Ta5 Lxe6 3. Dc5. 1. – Lxg4 2. Le7 Ld6 3. Dd5. Försök 1. Le7? Ld6! 1. Ta5? Lxe6! 1. Ke1? Lxg3! Logiskt spel, kompakt ställning. Synd att Ta2/Ld8 bara används i var sin variant. (K.W.)

14759 (Milewski) 1. Ke3 Dragtvång med den charmerande matten De4. (M.O.)

14760 (Byljevski) 1. Df3 (dragtvång) 1. Dh2, Dg2? Kc4! 1. Dh3? c4! 1. Se5? Lxh1! Behaglig småsak.

Forts på sid 136

Studier

Originalstudier till: A Hildebrand, Gröna gatan 31 B III, 754 36 Uppsala.

Efter ett visst uppehåll återuppstår nu vår studieavdelning. Vi hoppas att den kommer att glädja inte bara studievännerna utan även schackspelarna i allmänhet. Studierna är onekligen det kompositionsgebit som ligger närmast det praktiska spelet, något som bl a illustreras av dagens exempel.

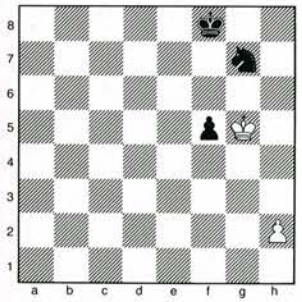
Under det löpande året kommer vi inte att ha någon årsturnering för originalstudier, även om sådana är välkomna. Anledningen till den uteblivna internationella årsturneringen är vår sena start, som gör att utländska tidskrifter knappast hinner återge en tävlingsutlysning förrän på hösten och då är det redan för sent för år 1989. Däremot har vi för avsikt att återuppta TfS' utomlands välrekommenderade internationella turneringar fr o m 1990.

EXCELSIORTEMAT

Excelsiortemat härstammar från ett problem av Samuel Loyd. År 1861 komponerade den världsberömde amerikanske problemisten en femdragare, i vilken en bonde gick från andra raden till den åttonde där den förvandlades till dam, sättande samtidigt den svarta kungen matt.

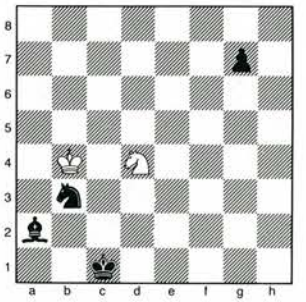
Det var alltså en "ren" Excelsior (= med minsta möjliga dragantal). Detta är dock inget absolut krav utan en Excelsior – dvs en bondes marsch från andra till åttonde raden – kan även gå långsammare till. Här några exempel på detta tema tillämpat på studieområdet:

2507 U Andersson
J Timman & E Torre
(Version av L Falk)
Schakend Nederland 198

Remi

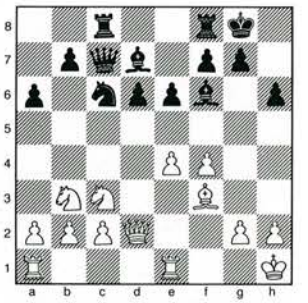
2508 H Källström
4 pris Tidskrift för Schack 1961

Remi

2509
Int turn i Uppsala 1966

J-E Westman

H Westerinen

2507 är en studie gjord efter ett praktiskt slutspel i samband med en analys av nämnda stormästartrio. Den ursprungliga versionen såg ut så här: Kf6 Bh4 – Kf8 Sg7 Bf5 Remi.

(publicerad först i J Timmans bok "Analyses en studies" 1983.) 1. Kg5 Kf7 2. h5 Ke6 3. h6 Se8 4. h7 Sd6 5. h8S! Se4† 6. Kf4 =.

Lars Falk, Uppsala, gjorde lösningsförloppet mera studiemässigt genom att bygga ut det till en Excelsior: 1. h4! Kf7 2. h5 Ke6 osv som ovan.

I **2508** ser vi en svart Excelsior: 1. Se6! (hotar att erövra bonden varpå slutspelet är remi) 1. – g6 2. Sf8! g5 3. Sh7 g4 4. Sf6 g3 5. Sh5 g2 6. Sf4! (genom att hota med en S-gaffel framtvingar vit en S-promotion) 6. – g1S! 7. Ka3! Kb1 8. Sd5! Se2 9. Sb4 Sbc1 10. Sxa2 remi. En elegant minimalstudie. (Minimal = problem och studier där vit utöver K har bara **en** pjäs eller bonde).

Slutligen en **spelad** Excelsior. Efter de inledande dragen: 1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. Le2 Le7 8. 0–0 0–0 9. f4 Dc7 10. Kh1 Ld7 11. Lf3 Sc6 12. Sb3 Tac8 13. Te1 h6 14. Lxf6 Lxf6 15. Dd2 uppkom ställning **2509.** Svart fortsatte nu med: 15. – b5! 16. Tad1 b4 17. Dxd6 bxc3 18. e5 cxb2! 19. Dxd7 b1D!! (Även b1T vinner. Excelsiorn är nu fullbordad! Dessutom en **ren** sådan i 5 drag.)

Partiet fortsatte med: 20. Dxc7 Dxd1 21. Txd1 Txc7 22. exf6 Sb4 23. fxg7 Kxg7 24. Td4 Tb8 25. c4 Sxa2 26. Ld1 Tb4 och vit gav upp.

Så här säger svartspelaren: "19. – b1D!! var ganska fjärran när 15. – b5 spelades. Två drag senare hade jag upptäckt svarts taktiska möjlighet och avvaktade med spänning motståndarens drag. Kanske får man aldrig uppleva något liknande?".

ALLT I SCHACK

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71
117 23 STOCKHOLM
Telefon: 08/669 42 37

Postgiro: 55 08 86-6

Läsarbrev

Såg det intressanta partiet Jonny Hector – Stellan Brynell i TfS nr 1/89. Har själv som vit provat denna variant med framgång. En fråga:

Efter 7. – Df5 (spelat i partiet) – spelar inte vit bäst 8. Dg5!, vilket ju framtvingar dambyte, på grund av hotet mot g7? Efter t ex 8. – Dxg5 9. Lxg5 Sd5 (9. – Se4 10. Lf4) 10. a3 Lxc3† 11. Sxc3 12. bxc3 b6 13. Lf4! har ju vit exakt samma fördelaktiga slutspelsställning som i det omnämnda partiet Lukez – Brynell (Malmö Open).

Gunnar Hjorth

Gunnar Hjorths förslag är intressant, men efter 8. Dg5 Dxg5 9. Lxg5 ser jag ingen anledning till att svart måste flytta springaren från f6. Bättre är att utveckla sig med 9. – Ld7 följt av Lc6 och Sbd7.

Vit kan försöka sätta käppar i hjulet genom att angripa den svaga bonden på c7 (den naturliga garderingspjäsen dvs damen, är ju borta!) men svart verkar ha tillräckliga försvarsresurser.

En möjlig fortsättning är (efter 8. Dg5 Dxg5 9. Lxg5 Ld7) 10. a3 Le7 11. Sg3 (11. Lf4 Ld6) Lc6 12. Sb5 Ld8. Efter 12. – Sd5 13. Lxe7 Kxe7 14. c4 Lxb5 15. cxb5 har vit en liten fördel, men nu är allting garderat och svart har inga problem.

Stellan Brynell

Forts från sid 134

14761 (Andersson) 1.Se3 (dragtvång) Läckert litet problem med inledning som ger svart kung två flyktfält.

14762 (Bakcsi) 1. Lf6 fxe1D 2. Lc3 Df2 3. Te1. 1. – fxe1S 2. Lh4 Sf3 3. Te1. Fältet e1 angrips på två olika sätt – en klar liten tanke. (K.W.)

14763 (Hultberg) 1. Kc1 f6 2. e4 f5 3. exf5 1. – f5 2. e3 f4 3. exf4 Ej 1. e3? f6! 1. e4? f5! Kontraväxling med omställning. (Förf.)

14764 (Lindberger) 1. Da8 Da7 2. Dh1 b7. Underbart är kort. (G.N.)

Bokpriser i TfS 5, 7 och 9 1987 vanns av Arne Damström, Borlänge, Toivo Saarenpää, Oulu och Michael Olausson, Göteborg.

Chess Informant 46

The closer we are to the target, the harder it is.
And to shoot the target, Chess Informant should fulfill two conditiones:
- New, original, important — to be preserved from forgetting. *All of them!*
- The games are annotated by the chess players who played them. *All of them.*

Of 4000 games from the Olimpiad in Thessalonike the best ones have been estimated, selected and annotated by the Editorial Board of Chess Informant and hundred of their contributors. Several hundred tournaments all over the world have been treated in the same way: Philadelphia, Biel, Rotterdam, Amsterdam, USSR (ch), Tilburg, Reykjavik, USA (ch), Belgrade. As well as the matches: Speelman — Short, Chiburdanidze — Ioseliani, Tal — Timman...

The best chess players of the world annotate their games:

Kasparov 21
Karpov 15
Nunn 15
Timman 13
Jusupov 13
Nikolić 13
Gulko 11
Tal 9
Beliavsky 9
Sax 9
Speelman 8

The Chess Information System of Chess Informant:
Chess Informant
Encyclopaedia of Chess Openings
Encyclopaedia of Chess Endings

Chess Informant

POSTTIDNING

B POST

Avsändare:
Tidskrift för
Schack
Gethornskroken 21
281 49 Hässleholm
ISSN 0040-6848

Pdata Combi
Pdata ADB Plus
Pdata Bokföring Plus

Helsvenska program för IBM XT/AT/PS2 och likvärdiga datorer. Bäst i test!

Prova själv i 30 dagar.
Kostnadsfritt.

Ring för full info!

Pdata AB

Ole Römers väg 5, 223 70 Lund. Tel 046-15 00 65